

NOVINE SLOVENSKE

Naš kmetski oča.

Svetek sv. Jožefa je tudi svetek našega krščanskega očca. Nas vse, ki smo zaglednoli svetlost življenja pod kmetskov strehov, obine toplo občutje pri tej priliki: podoba našega očca zraste pred našimi očmi, čitūdi nas je razneslo od doma po sveti po v šole. Vidimo ga, kak stople po dvorišču, deli delo i vsikdar ma pred očmi svojo družino. Čuva nad njov, da jo ne bi zamazalo pa oškropilo blati neprijateljskih jezikov, skrbno pazi, da ostane domače ime pošteno, čista čast domače hiže i živa vera v srcu njegove družine. Ne dopusti, da bi se v njegovej hiži čule grde reči i verska brezbriznost nema dostopa v njegovo hižo. Bože ime kraljuje nad vsem v njegovej hiži i tople molitve vsaki den vrejo iz vūst njegove družine, molitve, štere so tak potrebne družinskoj sreči, kak vsakdenešnji kruh.

V svojoj poštenosti pa vernosti nema mira i ne pozna lastivne zabave, dokeč ne preskrbljena vsa družina, čitūdi trbe iti po sveti i z golimi rokami izvleči iz tihinske zemle to, ka je najbole potrebno za nje. Žilav je pa delaven.

Ne njemi je vseedno, gde hodijo njegova deca i kak se obnašajo, zato ar jih lūbi i jim šče samo dobro. Tūdi te, gda čitūti gibko šibo, se odraža njegova lūbezen do dece, štera dostakrat žmetno prerazmi to.

Ja, ta očina lūbezen do dece! Ta nesebična lūbezen včini, da oča napravi za svojo deco to, ka ne bi nikdar napravo za druge. Ve tūdi vidi, da so deca del njega i dopunitev njegova. Gda njemi že seri vlasovje pokrijejo glavo i zamirajo njegove moči, se nanovo pomlaja pa oživla v svojoj deci. Premičnost se ogledavle v prihodnosti!

Oča živi za svojo deco, se veseli, gda gleda sebe v njih, se ponaša ž njimi, ar gleda v svojoj deci dar boži, ne pa kak kakše nepotrebno vreme pa nevolu, kak bi njemi to radi vsiljivi komunisti dopovedali. Kakše veselje pa radost spreleti njegov obraz i toplina obine njegovo srce, gda obprvim začūje prvo reč iz vūst neudžnoga deteta, s šterov zazove svojega očca: ajtek! To je „večno i vsikdar novo čūdo,“ pravi eden pisateo.

S kakšim veseljom opaža oča prve stopaje svojega deteta! Gleda, kak pred njegovimi očmi rastejo i prihajajo na svet eden za drugim i vsakšega sprime z vednakov lūbeznijov kak prvoga. Nove človeče dūše davlejo formo dečinskomi teli, dūše, ki so dragše kak vse dragotine sveta i štere se ne daje kūpiti z nekšimi penezi.

V teh dečinskih obrazaj vsakš den bole opaža, kak se v njih pomali zarisavlejo prve črte njegovega obraza i obraza njegove žene... Gda gleda oča vse to, njemi raste batrivnost, raste moč i čūti se dosta bole srečnejšega kak če bi šo sam skožic zemelsko življenje.

On dobro zna, da more živeti za svojo deco i rad pozabi na sebe; zato dela za nje i trpi za nje.

Ta istinska očina lūbezen ne znabiti samo kakša stara domača navada, štero vlačijo iz roda v rod, kak poherbano škriprjo, ne prepletana s sebičnimi, preračunanimi nameni ali celo razvūzdanimi želami. Ne! Ta lūbezen je čista, — skoro edina, štera sme nositi čisto ime, — to je zaistino prava sreča i veselo darūvanje pa žrtvovanje za istinsko srečo svoje dece.

Nadale je dober mož svojoj ženi. Ne ga sram njoj pomoči, či trbe. Skrbno pazi, da ne davle svoje žene lūdem v zobe. Za trdno je najpre osvedočeni, ar

Voze v Sobote.

Pa trbe voze v Soboto? Ve pa včas celo bele zastave visijo na sodišči kak dokaz, ka nega voznikov. Pa li trbe voze v Soboto. Trbe je k okrožnomi sodišči. Vsako okrožno sodišče mora meti voze. Velika občina Sobota se je obvezala, da je bo zidala. Obvezo mora držati, ovak bi znala nevarnost nastanoti, da se drugi kraji potegūjejo za okrožno sodišče, ki je v Soboti.

Vodstvo sobočke občine se izgovarja, da ne more dobiti kredita. Na merodajnim mesti smo zvedili, da je minister pravde, dr. Ružič obľubo, da potreben kredit poskrbi. Od vodstva sobočke

občine je tak odvisno, da zgrabi za to priliko i da zidati v najkrajšem časi voze. Koštalo bi okoli dva milijona dinarov. Kak bodo voze, bo dana prilika, da znova pride nekaj naših lūdi v službo kak pazitelje robov, kak jetničarje. To je tūdi obľubeno.

Zato prosimo občino Soboto, naj ne odlašā z zidavov voz, nego je ešče letos začne zidati. Pri okrožnom sodišči se povekša število sodnikov v kratkom časi, se bo imenūvao predsednik, naj zato tūdi občina od svoje strani včini, na koj se je obvezala, naj zida voze.

Iz verskih čustev naj izhaja zakonodaja.

Minister prosvete, Čirič Štefan je govoru v beogradskom parlamentu, kak dozda ešče ni eden minister prosvete. Zahtevao je za šole versko vzgojo. To je bila naša stalna zahteva i hvala Bogi, da je prišla do izraza v samom parlamentu iz vūst pravoslavnoga, vervajočega ministra.

Da če gledamo samo z ednim okom na šolsko izobrazbo, zgrozimo se v dūši dostakrat. Jeli pa more jakostno zgójiti dete

ki ne jakosten? Jeli pa more na čistost včiti mladino razvūzdani vučiteo ali vučitelica? Jeli pa more dati versko vzgojo vučiteo ali vučitelica, šteriva se cerkvi ogibleta, verske dužnosti zane-marjata? Je že skrajni čas, da se prek šolskoga praga ne pūstijo osebe, ki mladino samo kviriti znajo ne pa odgójiti. Hvala g. ministri za odkrito reč pri zahtevi verske vzgoje.

Večni steber.

Neprijatelje Cerkve i katoličanstva so palik ostali osramočeni. Zadnja leta so že na ves glas trobili sveti: „Zdaj pa že li ednok bo. Naj samo vmrje te papa, potem de šlo vse na tale i cerkev izgine s površine zemle.“ Tolažba pa se jim je ne spunila. Pozabili so najpre, da v Cerkev, v papi žive Kristuš, večen i vsemogočen, šteri je za svojo Cerkev pravo: „I peklenška vrata je ne bodo premagala.“ I mogoče bole kak nigdar, je ta istina lopnila palik po tistih praznih glavaj, štere se zobston trūdijo potopiti Kristušovo ladjo — Cerkev. Papa — reč lūbezni, a zednim tūdi mržnje. Nišče v življenji je ne mogeo mimo Kristuša, da ga ne bi lūbo ali pa mrzio. Tak tūdi dnes nesme nišče mimo mističnoga tela — Cerkve, mimo njenoga poglavara — pape, da ga ne bi lūbo ali pa sovražo. Ravnotak kak s Kristušom: edni ga lūbijo, drugi ga mrzijo; edni njemi spevlejo: hozana, drugi križaj ga. Papa je ona pečina, v štero se zaletavlejo milijonski valovi raznih lūdskih mišlenj i občutkov. — Biti papa — pomenilo je v prvih stoletjaj biti obsojeni na smrt. Od 262 pape, jih je dvatrest i vmrlo mučeniške smrti. Osemdeset i sedem papov časti katoličanska Cerkev kak svetnike. Pape so preživeli preganjanje rimskih carov, preživeli so preseljavanje raznih divjih navadov i izdržali potrese raznih revolucij. Papeštvo je ostalo i je tūdi dnes edini neporūšlivi steber v zgodovini človečega roda. Sedemnajset revolucij je poskušalo vničiti papeštvo. Pape so biti štiridvajsetkrat pregnani iz Rima. Bili so v vozaj

njemi je življenje samo dalo zadosta jasno spoznanje za to, da je istinski pravi dom, srečna družina, zadovolstvo, mir pa dobro vzgojena deca samo tam, gde vlada tiha, globoka pa trajna lūbezen med njim pa med ženov, lūbezen, štera je zmōžna doprinesti tūdi najžmetnejše žrtve v zavūpanji na božo pomoč — vse to je v istini pravi fundament družinskoj sreči. To so, hvala Bogi, sprevidili tūdi vsi tisti, ki so dozda krpali pa popravljali samo streho podirajoče se zidine človeštva. Pozabili so na fundament.

Kakpa, vsega toga dostakrat tūdi mi ne vidimo v svojoj zalelosti i dostakrat ide tiho i skoro

i vmirali v pregnanstvi. Vatikan je slika Kristušovoga tabora, ali tūdi njegove kalvarije.

„I peklenška vrata je ne bodo premagale“, je za Cerkev i papo pravo Kristuš. Vstanoli so razni Neroni, Dijoklecijani i drugi. Dnes jih nega več, ali papeštvo je tū. Leta 1054 je nastano cerkveni razkol. Ali tūdi ta burja s svojimi penecimi valovami je ne mogla potopiti Petrove ladje. Luther se je zaletavao v njo, pa njemi je tikev počila. V 18. stoletji se je nad Petrovov skalov zdignola velka nevolā. Francoska revolucija je rūšila oltare. Napoleon je šceo zapečatiti zadnji papov grob. Ali Napoleon je prve odlašao, a sv. Peter v svojih naslednikaj vlada naprej Kristušovo Cerkev.

Večni brodar — Kristuš je dao svojoj Cerkev, katoličanskoj Cerkev poleg drugih milosti tūdi to največšo, da je vsigdar napadana, da se vsigdar mora boriti, a tūdi vsigdar zmagūje. To dnes uvidevajo tūdi največši mogočnjaki toga sveta. To pa je tūdi tisto, ka mora vsakšemi katoličanci davati vsigdar pravo, stalno zavūpanje i pogum. Okoli nas i med nami hodijo antikristuše v podobi komunistov, odpadnikov i zgūbljenih sinov i širijo mržnjo na vse, ka spomina na Boga. Pregarjanje kristjanov se neprestano nadalūje od prvih poganskih nasilnikov do najmodernejših „farizejev i pismoznancov“. Toda tūdi oni bodo odišli, ostao de pa Papa s Cerkevov.

Katoličanec, bodi ponosen, da si kotruga te družine, ki se zove katoličanska Cerkev. Zavedaj pa se tūdi svojih dužnosti. Grački Vili.

neopaženo takši oča skoz življenje, ar šče ne vemo zadosta preneniti podrognoga dela pa skrb.

Dokeč mamu v vsakšoj družini takšega očca, šteri se dobro zaveda, da nosi odgovornost pred Bogom pa pred lūdmi za svojo deco, nas ne straj gledati v bodočnost našega lūstva. S pomočjo takših očcov se ne bojimo vrčti v boj proti tistim neprijatelom, šteri skušajo skrivoma vnesti v naše družine tihinsko mišljenje, šteroga so Bog zna od ked privlekli, da bi ležej rovarili i tak razdrli naše krščanske družine.

Krščanski oča! Pred takšim vsiljivim mišljenjom zapri trdno dveri svoje družine! Dobroslav.

Sveti Jožef, čuvaj i blagoslavljaj vse naše družinske očeve!

Razgled

po katoličanskem sveti.

Teštament Pija XI. Po smrti sv. Očca Pija XI. so odpri teštament sv. Očca, ki se začne z literami J. M. J. — Jezuš Marija Jožef. Vse, ka je + sv. Očca meo, je zapūsto svojemi nasledniki. Svoje lastivno premoženje pa je določo v dobrodelne namene i za nagrado služabnikom. Na konci je izražo želō, naj ga pokopajo poleg Pija X. i Benedikta XV. i proso vse, ki obiščejo grobe papov, naj tūdi za njegovo dūšo zmolijo i Očanaš.

Nemčija. Sovražstvo šče prek groba. Nemski list „Das schwarze Korps“ napada + papo Pija XI., da je bio nasprotnik totalitarnih držav i nacionalsocialistične Nemčije. List trdi, da je + papa šteo preprediti priklūčitev Avstrije k Nemčiji i da je napadavo rasiistično Mussolinijovo zakonodajo. Bio je prijateo demokratskih držav, „šterih najaktivnejši cerkveni predstavniki so kardinali Verdier, Mundlein i Hinsley“. List „Angriff“ pa duži novoizvoljenoga papo Pija XII., da je šteo vatikansko politiko demokratskim državam na pomoč obrniti. List je tūdi trdo, da kardinal Pacelli ne bo izvoljeni za papo, ar „taljanski narod ne bo trpo „političnoga“ pape v svojoj državi.“ (Kat. List štev. 9).

Španija. Kde so voditelje rdeče Španije? Kem bole se bliža v Španiji popolna Francova zmaga, tem hitrej bežijo iz nje rdeči voditelje i prepūščajo vodstvo svojim nižišim „pajdašom“. Bivši zvūnešnji minister De Mariaga žive v Ameriki i išče stalno prebivališče za svoje bogastvo. Bivši predsednik Alcala Zamora je v Parizi; Largo Caballero, najglasnejši komunistični kričač, je povrgeo svoje pristaje i pobegno v Pariz i se nastano v Quartier Latin. — Zagvūšno bodo tak napravili tūdi drugi rdeči voditelje, nato pa bodo gučali i pisali na vse strani od svojega „junaškoga odpora“.

Sovjetska Rusija. Deset zapovedi sovjetske mladine. Na posebnom letaki je bilo izdanih „10 zapovedi sovjetske mladine“, štere naj dobi šolska deca i ki se glasijo: 1. Če ščeš biti dober vučenik, trūdi se, da boš brezbožen kak Staljin. 2. Ne daj se goniti v cerkev. 3. Če bi te roditelje šteli prisiliti, da bi najšo v cerkev, je naznani v stranki ali pri GPU. 4. Včasi prijavi vsakoga neprijatelja države. 5. Biti brezbožnik znamenūje biti veren vučenik Lenjina i Staljina. 6. Vsaki vučenik brezbožnik mora ponosno nositi svoj brezbožniški znak. 7. Ne pozdravi niednoga dūhovnika, niednoga redovnika. Pokaži njim vso mržnjo gizdavoga proletarca. 8. Če ščeš biti dober brezbožnik, se izobraz i v znanosti brezverstva. 9. Misli vsikdar na to, da so popi neprijatelje svetovne revolucije. 10. Vsaki brezbožnik se mora kak revolucionarec navčiti ravnati z orožjom.

Številke iz brezbožniškoga dela. Ruska novinska agencija brezbožnikov javla, da je bilo v področji Leningrada obdržanih 1200 brezbožnih predavanj v smislu protibožične propagande. Ta predavanja je poslušalo 58 jezero lūdi. 1938. l. je brezbožniški muzej v Balani obiskalo 40.000 lūdi. V Uzbekistami se je vršo prvi vekši brezbožniški kongres. — Moramo pa pomisliti, da tej predavatelje in poslušalci neso toga včinioli prostovolno, nego pod prisikom oblasti.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Crensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skūpni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano me d tekstom vsaka reč 2 D. mali oglasi do 10 rečij 5 Din. više vsaka reč 1-50 Din.

Nedela

v posti štrta.

Odišeo je Jezus na ono stran Galilejskoga, to je Tiberijskoga morja. Šla je pa za njim velika vnožina, ar so vidili znamenja, štera je delao nad betežniki. Jezus je šo na goro i tam sedo s svojimi vučeniki. Bila je pa blizi pasha, to je vüzem, svetešnji den židovski. Kda teda Jezus povzdigne oči i vidi, da prihaja k njemu kroto velika vnožina, veli Filipi: „Kde naj kupimo kruha, da bi eti jeli?“ To je pa pravo, skušavajoči ga, ar je sam znao, ka ma za činiti. Filip njemi odgovori: „Za dvesto denarov kruha njim ne dojde, či gli ga vsaki kaj malo dobi“. Eden zmed njegovih vučenikov, Andrej, brat Šimona Petra, njemi veli: „Tü je deček, ki ma pet ječmeni kruhov i dve ribi, ali ka je to za teliko lüdi“. Jezus pravi: „Velite lüdem sest!“ Bilo je pa vno go trave na tistom kraji. Vselo je možkih glav okoli pet jezer po števili. Na to je vzeo Jezus kruhe, se Oči zahvalo i je razdelo med sedeče; prav tak tüdi ribe, koliko so šteli. Kda so se pa nasitili, je pravo svojim vučenikom: „Poberite drobtinje, štero je ostalo, da ne prejde.“ Pobrali so tak i napunili 12 košarov z drobtinjom od petih ječmenih kruhov, štero je ostalo od onih, ki so jeli. Kda so zato lüde vidili čudo, štero je včino, so govorili: „Te je zaistino prorok, ki more na svet priti“. Ar je Jezus teda spoznao, da ščejo priti i ga zgrabiti, da bi ga postavili za krala, je pali sam pobegno na goro. (Jan. 6, 1—15.)

*

Gospod je pitao, odkod se bo vzeo krüh. Včasih pitamo to, ka ne vemo, ar ščemo kaj zvedeti, včasih pa spita vemo, ka že znamo, da bi vidili, če zna tüdi tisti, ki ga pitamo. Gospod je znao oboje, zakaj pa te spita vemo? Bomo vidili.

Peteri krühi so petere Mojzešove knige. Neso pšenični, nego ječmeni, ar so del stare zaveze. Ječmeni je takši, da se ne pride do jedra, ki je zavito v lüfino. Ta lüfina se tak drži zrna, da se samo s silov v stopah, more odstraniti. Tak je tüdi navuk stare zaveze. Zakrit je v lüfino telovnih skrivnosti. Če pa pridemo do jedra, nam služi za hrano. Ječmenove krühe je noso

eden deček. Što je bio te deček? Izraelsko lüdstvo. Kak dete je nosilo vero, a je ne jelo, najmre, ne jo je razmilo kak dete pa niti jo je ne sprejelo. Ka je noso, ga je v košari zakrito težilo. Ka se je vzeo iz koša, postalo je hrana. Dve ribi sta podobna tistivi dveh oseb, šterive sta mazilili: krala i dühovnika.

Gospod je zapovedao krüh lomiti. Gda so ga lomili, ga je bilo zmerom več i več. Tak so se začnole razlagati verske knige stare zaveze pa se je najšlo v njih zmerom več i več istin. Ali pred Kristušovim prihodom so te istine ne bile jasno odkrite pred vsemi. Zavesa v jeruzalemskom templi je ešče ne bila raztrgana. To se je zgodilo komaj na Veliki petek, pri Jezušovej smrti.

„Koliko kruhov mate?“ pita Zveličar. Vučeniki to ne vejo. To pomeni, da so verniki stare zaveze (Izraelci) ne dobro znali, koliko verskih navukov je v peterih Mojzešovih knigah.

Pet jezero je bilo možkov, ki so jeli. Pet jezero, ar so bili lüde podvrženi v peteri Mojzešovih knigah razodetoj istini. Zato so tüdi betežniki pri ribnjeki Betesda bili v peterih lopah.

Bilo je na tistom kraji dosta trave. Na njo so seli. Tüdi trava ma v sv. pismi poseben pomen. „Vse meso je kak trava“, pravi sv. pismo. Zato pomeni

Govor dr. Cvetkovića, min. predsed. v našem parlamenti marca 10.

V poročilu, ki sem ga dal v finančnem odboru narodne skupščine, sem obljubil, da bom na seji narodne skupščine seznanil narodne poslance tudi z onim delom svojega ministrstva, ki tako globoko posega v osnovne odnose naše notranje politike. V tem čisto političnem delu poročila se bom dotaknil nekaterih najbolj perečih vprašanj iz naše notranje politike.

Načelo strogega izvajanja legaliziranega strankinega dela je danes podlaga vse delavnosti komunistične stranke v Jugoslaviji. Izvajajoč takšno taktiko in takšno delo komunisti najskrbneje prikrivajo vsako revolucionarno nagnenje v svojem propagandnem delovanju ter se prizadevajo, da bi svoj sedanji strankin program prikazali kot boj za državljanske in politične svoboščine naroda in za demokracijo v splošnem kot boj proti fašizmu, imperializmu in vojski. Zaradi tega so se komunisti začeli v čedalje večji meri včlanjevati v politične, nacionalne in kulturne organizacije, v delavske ustanove in sodelujejo pri vseh javnih delih, ki jim po svoji vsebini in cilju omogočajo, da se politično predstavijo pred širokimi ljudskimi sloji. Dosledno načelu prilagoditve političnim, socialnim in gospodarskim razmeram v posameznih pokrajinah naše države je osrednji odbor komunistične stranke Jugoslavije ustanovil tudi zasebno komunistično stranko za področje Slovenije in Hrvaške z nalogo, da njeni odborniki v okviru splošnega delovanja komunistične stranke Jugoslavije čim bolj prilagode svoje propagandno delo krajevnim razmeram in razpoloženju ljudskih množic v omenjenih krajih. Ker pa je delo komunistov v naši državi, kakor rečeno, zelo večje prikrito pod krinko nacionalizma, miroljubja in boja za demokracijo ter narodne svoboščine, je potrebno tesno sodelovanje vseh dobro mislečih zastopnikov političnega, kulturnega in gospodarskega življenja z oblastmi, da bi se temu uničujočemu delovanju komunistov dal skupni in močni odpor in bi se večje prikrito komunistično delovanje razkrinkalo in onemogočilo pred širokimi ljudskimi plastmi.

V preteklem letu 1938 se je družabno politično življenje razvijalo v znaku večje svobode zborovanj in posvetov kljub obstoječim zakonom, to pa zaradi liberalnejšega tolmačenja in izvajanja teh zakonov. Mi smo dolžni to ugotoviti, kajti če primerjamo družabno politično življenje z onimi časi, ko so bili objavljeni ti zakoni, potem je jasna velika razlika in preobrat na bolje ter tendenca po ustvaritvi boljših pogojev za izmenjavo misli in za čisto novo usmeritev naše notranje politike. Ta svoboda je prišla do izraza v dveh smereh: v številu političnih zborovanj in prireditve sploh in v številu odobrenih društev in združenj. — Splošna statistika kaže, da je bilo leta 1938 skupno 18.083 prireditve, ki se jih je udeležilo 5.529.894 ljudi. Od tega skupnega števila prireditve jih odpade na prireditve JRZ 5084. Celotna opozicija (združena opozicija, SDK, HSS, samost. demokratska stranka, zemljoradniška stranka, radikalni Ace Stanokjević, JNS, Jugosl. nar. stranka

„sedeti v travi“ meseno, časno i svetno mišljenje.

Ostanki pomenijo skrivnostne navuke, šterih lüdstvo ne razmi, kak tam te falackov ne moglo več zavžiti. Tej skrivnostni navuki so izročeni dvanajsterim apoštolom, naj je drugim razlagajo.

in delavska stranka Topalovića) je imela skupno 6725 zborovanj, ki se jih je udeležilo 1.129.393 ljudi. Jugosl. narodno gibanje „Zbor“ je imelo 325 zborovanj z 27.987 navzočimi. Raznih drugih zborovanj, ki so jih priredila kulturna, humana, prosvetna, zabavna in druga društva, kakor tudi cerkvenih slav in drugih prireditve je bilo skupaj 6019. Udeležilo se jih je 2.453.217 ljudi.

Iz te statistike sta razvidni dve stvari: da se je družabno življenje gibalo v smeri večje svobode in da je notranje ministrstvo za časa mojega prednika dr. Antona Korošca širokogrudno postopalo proti onim političnim skupinam, ki niso ravno v celoti izpolnjevale pogojev za svoj političen obstoj in za svojo politično delavnost.

Glede dela oblasti pri odobravanju pravil za društva in združenja, se more opravičeno reči, da so tudi v tem oziru šle oblasti na roko željam ljudstva pri ustanavljanju društev in združenj. Leta 1938 je bilo ustanovljenih 1213 raznih društev in združenj. Prijav za ustanovitev novih političnih strank leta 1938 ni bilo.

Sedanji zakon o tisku, čeprav v svojem prvem členu podarja, kako je tisk formalno svoboden, vsebuje zelo ostre in nejasne določbe, na podlagi katerih je bil uveden nenavadno strog tiskovni režim. Današnja vlada je glede liberalnega tolmačenja zakona o tisku šla čisto v drugo smer, tako da je danes kljub zelo strogim odredbam tiskovnega zakona v glavnem omogočena svobodna politična reportaža, kakor tudi nepristransko poročanje o raznih bistvenih državni in nacionalnih vprašanjih. Kr. vlada se nada, da bo s pomočjo samih zastopnikov časopisja in javnosti pri izvajanju liberalnega tiskovnega režima mogla v najkrajšem času zagotoviti še popolnejšo in svobodnejšo izmenjavo misli glede vseh perečih vprašanj našega javnega življenja.

Izjava kr. vlade je jasno obrazložila novo usmeritev naše notranje politike: odločno in hitro začeti z reševanjem vsega onega, kar danes obsega pojem hrvaško vprašanje. Kr. vlada poklanja temu vprašanju svojo posebno pozornost. To je eno izrednih važnih vprašanj in je treba z reševanjem začeti z največjo resnostjo in vso iskrenostjo. To je vprašanje, ki ga ni mogoče rešiti z eno potezo peresa, ni pa ga mogoče rešiti niti z enostranskim dejanjem, pač pa samo s skupnimi pogajanjmi. Pri proučevanju sedanjega položaja, v katerem je tudi to važno vprašanje, moremo — in mislim, da se s tem strinjajo tudi naši bratje Hrvatje — predvsem ugotoviti, da je v prvi vrsti potrebno ustvariti boljše medsebojne odnose in večje zaupanje. Velike napake so bile storjene zaradi napačnega pojmovanja tega vprašanja, in te napake se morajo popraviti. Ta poprava se mora izvesti čimprej. Ona mora zagotoviti, da se vzpostavi popolno prijateljsko ozračje, v katerem se bodo mogla pogajanja voditi mnogo lažje in z mnogo večjim upanjem na uspeh. S tem prihajamo do samega jedra tega vprašanja. Hočem na tem mestu pripomniti, da se z gotove strani slišijo očitki glede vladne izjave, češ da ni postavila podlage, na kateri bo rešeno hrvaško prašanje. V zadnjih nekaj mesecih so se vse politične organizacije v državi, vse pomembnejše politične osebnosti in vsi pristojni činitelji izrazili, da se mora hrvaško vprašanje rešiti z iskrenim, lojalnim in poštenim sporazumom vseh

zainteresiranih strani. Bilo bi čisto odveč že zdaj tu objavljati, kakšne bodo meje tega bodočega, željenega sporazuma. Pokazale se bodo same od sebe, ko se bodo pogajanja začela med merodajnimi činitelji. So stvari, ki morejo biti predmet razpravljanja. Tu zdaj ni kraj, a tudi čas še ni primeren, da bi razlagali vse podrobnosti. To bo storjeno v pravem času. Glavno je, da vam morem mirno reči — in jaz vas prosim, da to sprejmete z zaupanjem, vi, kakor tudi vsa država — da se kr. vlada hoče, ne da bi zoževala meje teh razgovorov, z vsemi silami prizadevati, da se vsa vprašanja, ki se dotikajo rešitve tega problema, rešijo. Pojmi in interesi vsakega se morajo jasno opredeliti. Kadar je govor o sporazumu, tedaj na noben način ne more biti govora o diktiranju kake volje. Ta predpogoj morata pošteno in lojalno izpolniti obe pogodbenici. Važno je za vse nas, da se enkrat za vselej ovržejo vsi predsodki iz preteklosti, da se računa s stvarnimi dejstvi in da se dela iskreno, odločno in hitro. Razum mora vladati nad čustvi.

Če so gotovi kraji naše domovine brez svoje krivde in volje bili v preteklosti zemljepisno in kulturno ločeni v takšem življenju, in so živel svoje posebno narodno samobitno življenje, pa se po 20 letih skupnega življenja še danes tako počutijo, tedaj je treba računati s temi dejstvi in zahtevati takšno rešitev, ki bo v okviru te države uresničila njihove težnje in omogočila normalno skupno življenje. Rešitev mora biti v vsakem primeru takšna, da Hrvaška dobi formalno in stvarno enakopravnost v mejah te državne skupnosti, ki jo oni niti z enim svojim političnim aktom niso oporekali. Samo tako moremo okrepiti Jugoslavijo, njeno notranjo moč, preko tega pa tudi njeno odpornost in ugled v mednarodnem življenju. Če do takšnega pojmovanja in uspehov po 20 letih našega skupnega življenja ne pride, bodo nosili moralno odgovornost pred narodom in zgodovino oni, ki s svojim ozkim in enostranskim pojmovanjem onemogočajo to veliko delo utrditve in notranjega miru.

Predsednik vlade od dr. Korošca.

„Gospodje poslanci! Jaz sem osebno sodeloval z dr. Korošcem že iz davnih časov, še tedaj, ko sem bil dijak. Že tedaj sem ga spoznal, ko se je delal ženevski sporazum, ko se je ustvarjala naša država. Moram reči, da je njegova preteklost iz onih časov sijajna, spomin nanj, na vse njegovo delovanje je bil in ostane sijajen. Gospodje! Spominjam se onih trenutkov: „Pri ustvarjanju te države je minister dr. Korošec igral vedno veliko in vidno vlogo!“ (Burno odobravanje in živio vzkliki dr. Korošcu.)

Gospodje poslanci! O zadnjih volitvah se lahko govori kar se hoče. Vse volitve se vodijo z uporabo, ali če hočemo biti iskreni, čestokrat tudi z zlorabo državne oblasti. Dostikrat smo videli v našem političnem življenju tudi tiste, ki so sedaj na levici, in tiste, ki so sedaj na desni. Gospodje, jaz ne mislim na vse tiste, ki trenutno danes sede na levici, ker nekateri od njih niso bili na oblasti. Na koncu bodimo odkriti in čisto iskreni: kaj je cilj kake politike in v čem je njen izraz? Prevzem oblasti in ne sedenje v opoziciji (smeh v dvorani). Zakaj? Zaradi izvajanja svojega programa, zaradi izvajanja svojega dela in tedaj nastane trenutek, ko človek ostane

Vladni izjavi očitajo nazadnje tudi to, da ničesar ne govori o načinu in času, kdaj dobimo politične zakone. Mi pa smo v izjavi jasno in odločno povedali, da je treba prekiniti z metodami iz preteklosti in da mora politika stvarnega pojmovanja zamenjati politiko taktike in političnega preslepljevanja. Mnogo je bilo vladnih deklaracij v preteklosti, ki so med drugim naglašale tudi to, da bomo dobili politične zakone, pa je kljub vsem tem obljubam ostalo pri starem in zakonov še nimamo. Kralj. vlada smatra, da se ta usmeritev naše notranje politike ne more zamisliti brez novih političnih zakonov, ki bi omogočili normalizacijo našega političnega življenja.

Glede volivnih preganjanj in njihovih reparacij je vlada zavzela določno stališče. Politika utrditve razmer zahteva popolno toleranco in pomirljivost na vse strani. V tej smeri gre delo z vso voljo in hitro. Če pa nalečimo tu pa tam na gotove tehnične ovire, ne sme biti to razlog za to, da se ovirajo iskrena prizadevanja kr. vlade pri reševanju naših najvažnejših vprašanj, ovirajo z raznim strankarskim obračunavanjem in ozkim gledanjem posameznikov na to najvažnejše vprašanje našega notranjopolitičnega življenja. Zaradi tega repariranje volivnih preganjanj ni treba smatrati za neke vrste zadoščenje ali zadovoljitev, ki naj bi jih bila deležna naša protna stran, pač pa kot iskreno težnjo kr. vlade, da se v pomirljivem ozračju začno reševati ona državna vprašanja, katerim je ta dom in vsa naša javnost priznala prvovrstno, da ne rečemo usodopolno važnost.

Notranje ministrstvo kot najvažnejši organ vlade na področju njene notranje politike, se bo s skrajnimi naporii zavzel za rešitev teh notranjih vprašanj ter se zavzel, da bodo pravično, pravilno in hitro rešena v duhu deklaracije kr. vlade in sporazumno z resničnimi zastopniki vseh članov naše državne skupnosti. Iz teh razlogov, prosim narodno skupščino, da proračunski predlog za notranje ministrstvo sprejme v takšni obliki, kot je bil predložen.

Človek, nastane trenutek, ko se najdejo ljudje, ki mnogokrat zlorabljajo oblast.

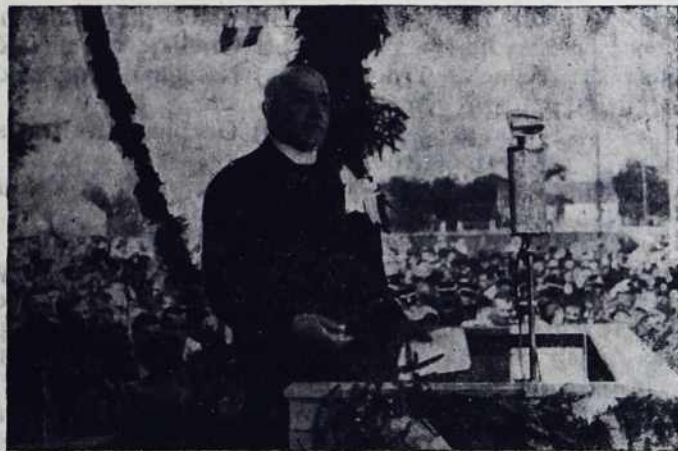
Ugotoviti moram: od vseh strani se je govorilo, da so bile pretekle volitve svobodne v toliko, da državna oblast kot taka ni napravila nikakega strašnega in velikega pritiska za časa volitev. Vsekakor je bilo zlorabljanje oblasti; to priznam. Toda, da ni bilo težkih trenutkov, da ni bilo spopadov v onem vulkanskem terenu, kjer bi moglo priti do spopadov, to vemo in moramo se zahvaliti razumni taktiki in dobrim živcem tedanjega notranjega ministra dr. Korošca. (Vladni poslanci vzklikajo: „Živio dr. Korošec!“)

Imel sem priliko, da sem v teh trenutkih sodeloval z njim. Odkrito priznam to, kar je resnica: V teh trenutkih je bil dr. Korošec tisti, ki je ohranil ravnotežje, ki je preprečeval vse trenutke uporabo orožja, oborožene spopade, ki je storil vse, da se ne bi ustvarilo po volitvah ozračje, ki bi nas še bolj oddaljilo in ustvarilo še večji prepad. Dr. Korošec je bil tisti, ki je preprečeval ter se trudil, da do teh spopadov ni prišlo (navdušeni vzkliki in odobravanje).

Vidite, zamerja se vladni deklaraciji, torej nam, da ho-

dimo preveč počasi. Naj vam, tovariši in prijatelji, z opozicijske levice odgovorim: Vi se že leta razgovarjate, mi se ne mislimo, vsaj jaz ne mislim, da bi se razgovarjal več let. Mislimo se kratko in odločno razgovoriti, ker dosti je bilo v tej državi razgovorov, dosti političnega nadmódrovanja, dosti se je govorilo o politiki, dosti je bilo razgovorov med Belgradom in Zagrebom,

kakor tudi naprežanja, kdo bo mogel komu več podvaliti. Dosti je bilo protokolov s posredniki in dekretov in vseh teh stvari ter je potrebno, da se enkrat pogleda stvar v oči, takim, kakršne so. To govorim iskreno, ker mislim tako tudi delati. Tu je pa čas, ki bo pokazal, ali moja dela soglašajo z mojimi besedami."

Dr. Korošec govori na proslavi v Črenšovcih 11. sept. 1938.

Pismo iz južne zemle.

Sedaj ko imate dosti časa za branje, ker so noči še dolge, je treba kako novico.

Kaj pa je zanimivega? Bo že kaj. Na pr. tole: oni dan je cel svet razburila novica, da imamo tukaj človeka, ki "dela dež". V tej deželi, kjer so vremenske razmere kaj nezanesljive, kajti tukaj kar nič ne veljajo pregovori, ki so pisani v slovenskih prilikah o svetnikih, ki vreme določajo... Nekateri dežele trpijo grozno sušo. Kako lepo bi bilo, če bi se dobil pravi junak, ki bi znal delati vreme. In res se je pojavil. Nek inženir je imel nek električen aparat, s katerim je "delal dež". Pa je imel smolo. Bil je dež preje in potem, samo tisti dan, ko ga je on z vso gotovostjo napovedal, ga ni bilo. Vremenoslovci so napovedovali jasno, vroče. Oni copernik pa: dež bom naredil... Pa ga ni bilo dežja... Sedaj se je pa mož spet umaknil v tiste kraje, kjer mu bodo ljudje bolj hvaležni, če jim bo res kaj dežja napravil. Bila pa je strašna senzacija v celi deželi.

Letošnja letina je večinoma že pod streho. Obrodilo, pravijo, da je obilno, toda — kupca ni. Španija je lačna, pa denarja nima. Sadna letina je tudi obilna. Cena sadja je šla močno navzdol. Hru-

ške Viljamovke, ki so bila vedno dragocena specialiteta, so letos le po 25 centavov kg.

O strašnem potresu, ki ga je doživela država Čile, ste že kaj branili. Tega pa najbrže nihče povedal, da je v mestu Concepcion, ki je bilo zelo prizadeto, za kanonika naš rojak Slovenec Lojze Rok, doma iz Cerknice. Nič še nisem mogel gotovega zvedeti glede njegove usode. Pričakovali smo ga na slovesnost nove maše, katero smo te dneve imeli, toda ni ga bilo, pa tudi pisal ni nič. Tako da danes še ne vemo gotovega, če se mu ni kaj hudega zgodilo. Le neka privatna novica trdi, da je živ in zdrav. Znano je, da se je v Concepcionu podrla škofijska palača in stolnica.

Tudi nekaj naših ožjih slovenskih novic lahko napišem. Imeli smo prav pristrčno slovesnost prvega svetega obhajila pred Božičem. Bilo je 30 malih, katerim so sestre poskrbele za dobro pripravo, pa tudi za dober zajtrk.

Božični prazniki so bili nad vse lep dogodek. Na Božič so mi dali tudi na radiju 8 minut časa, da sem lahko povedal kako besedo rojakom po celi deželi.

Prav te dni pa smo zaključili slovesnosti nove maše. Ne pozaben bo spomin na ta do-

godek. Za mešnika je bil posvečen naš rojak Vladimir Zmet. Po očetu je Vipavec. Oče je ostal v Rumuniji kot vojna žrtev. Mati vdova se je borila sama in so živeli nekaj časa v Kranju, od koder je Vlado šel k Salezijancem in je pred 10 leti prišel sem. Pač bi bila rada pri slovesnosti njegove prve daritve njegova mati, toda živi daleč. V Subotici je sedaj. Zato pa smo na slovesnost povabili vse dobre slovenske matere in očete, fante in dekleta, da naj bodo prisotni mesto njegovih rodni domačih.

5. februarja je bila ta slovesnost na Paternalu. Da je bila vdeležba obilna, to je jasno. A bila je tudi vsa slovesnost nekaj prelepega. Tudi novomašno kosilo je bilo. Čez 100 svatov je sedelo za mizo. Po končani popoldanski pobožnosti pa kar vsi Slovenci, kolikor jih je prišlo, kar kakih 200. Marsikateri vrček piva in čašo vina smo spraznili in mnogo tort pojedli, ki so jih naše skrbne kuharice pripravile.

12. febr. se je ista slovesnost ponovila na Avellanedi, kjer ji je popoldne sledila še druga pomembna slovesnost, namreč 20 letnica Slovenske Krajine v Jugoslaviji. Več mesecov so se naši Prekmurci pripravljali na te slovesnosti in gotovo bosta oba dana ostala v nepozabnem spominu vsem navzočim in teh je bilo mnogo, mnogo. Od blizu in daleč so prihiteli tisti, ki so le kako mogli.

Med štirimi zastavami se je zbrala množica. Slovenska, jugoslovanska, argentinska in cerkvena zastava so krasile slovesnost dopoldne in popoldne, naše pevci so pa iz polnega grla zapeli in pokazali spet lep korak naprej. Dopoldne je bila vsa pesem cerkvena, popoldne pa domoljubna.

Prav posebno je bilo na zborovanju poudarjeno, da je mož, kateremu gre največ hvaležnosti zato, da je Krajina "slovenska", Jože Klekl, župnik in urednik Novin. On je bil, ki je vzdrževal v narodu skriti plamenček slovenskega ognja in ki je v danem času razplamtel, da je cela dežela vstala in na glas povedala, da je slovenska.

Tudi ministru dr. Korošču smo izrekli priznanje, ker on je bil, ki je dal pred daynim že pobudo, da je začelo svoje plodno delo časopisje v Slovenski krajini.

Še to naj pristavim, da je pri slovesnosti nove maše budila posebno pozornost novomašna krona, katero je spletel rojak

Jože Ivanič iz pšeničnih vlati. Na beli blazinici, okrašeni z rdečimi cvetovi, ki so rdeli kakor kri... Podobna duhovnikove poti, ki je venčana s krono časti, a tudi s trpljenjem vsa prepletena...

Naši slovesnosti proslave Slov. Krajine so se pridružili tudi Medžimurci, ki so istočasno slavili svoj praznik obenem z nami. Le da njih ni toliko, da bi se tudi kaj zbrali v skupno delo.

V imenu ministra dr. Cankarja je nastopil dr. Kjuder, ki je med drugim povedal posebno tole značilno misel: Kakor je tam doma Mura dolga stoletja ločila, tako se nam je tudi tukaj zgodilo, da smo bili ostali Slovenci nekako oddaljeni od rojakov iz Prekmurja. Med nami je tekla Riachuelo (reka ki deli Avellanedo od Buenos Airesa). Šele pred tremi leti smo se zavedeli svojih bratov in sedaj že delamo skupno, a želimo, da bi bilo to delo še mnogo bolj složno... Nedvomno bo ta dan ostal

v spominu prisotnim kot najlepši, kar smo jih doživeli v tujini. Saj smo skoraj pozabili, da nismo doma, tako domače, tako slovensko je bilo vse okoli nas.

Jubilejno številko Novin smo z veseljem čitali.

Še eno novico naj pristavim, ki ni jako vesela. Najboljši prekmurski kulturni delavec Lah Andrej, zlat fant, nam je nevarno obolet. Svinec v tiskarni, kjer si je služil svoj kruh, mu je spodkopal zdravje. Toda z veseljem lahko javimo, da je njegovo stanje sedaj že izven nevarnosti.

S tem pa naj zaključim in pošljemo tako kot je bilo na zborovanju sklenjeno, vsi zborovalci tople pozdrave častitemu uredniku Jožefu Kleklu in mu želimo, da bi še dolga leta uspešno delal za blagor domovine. Naj bodo to tudi naše častitke za njegov god k svetemu Jožefu.

V imenu vseh Slovencev iz Slovenske Krajine

Hladnik Janez, kaplan.

Glejte, kak fotografirajo kradnjo.

Ponizno je prišlo v pisarno uredništva in uprave, se skrio v neki kot in v tóh časi, kak so urednik rešavali svojo pošto, jih je vkrađno v svoj mašin. Krajo zdaj objavljamo, gda g. urednik obhajajo svoj god.

Na znanje invalidom i bojnim dovicam.

Pozivate se vsi i vse, ki ste kakšemi posredovalci kakšne mite plačivati, da to javite na prvoj orožniškoj postaji, kama spadate. Na črenšovskoj orožniškoj postaji je že sedem slučajev prijavljenih, ka so siromaški invalidi i dovce mogle posredovalci velike svote plačivati, celo jezoro dinarov. Vnebo kričečo krivico so tu napravili posredovalci, zato je oblast šče prijeti i po krivici odtrgan znesek vrniti invalidom i bojnim dovicam.

Ka se godi v Španiji?

General Franko je z minami obkloao vso morskó obalo kre tistoga dela Španije, šteroga majo v rokaj šče rdeči. Niedna tija ladja ne sme se naravnost pelati, prle se more javiti pri vodstvu Francove Španije.

Rdeči so se razklali na dva tabora: komuniste i obrambni svet. Divje se napadajo i kolejo

med sebov. Obrambni svet vodi general Miaja. Te je že proso Franca za mir. Franco je ponudbo odklonil, ar je Miaja zahtevao, naj se neštérni glavni komunistični voditelje ne kaštigajo. Franco pa po vsoj pravici pravi, da morilci, roparje i vseh neštétih krivic povzročitelje morajo biti kaštigani.

Božja svetlost v Esterhazy, Saskačevan (Kanada).

Razumljivo, da so bili prebivalci iz Esterhazy in zlasti oni s podeželja Dovedale, zelo vznemirjeni. Vsak, kdor je videl ali slišal o tej svetlobi, se je izpraševal, kaj naj bi bila in zakaj se spreha na tem kraju, vedno po cesti na obeh straneh pokopališča. Gotovo je bila namenjena mimoidočim. Kazala se je, izginjala, znova prikazala, čisto svojevoljno, kakor da je v njej ali za njo neka razumna moč, ki jo vodi.

Preprosti ljudje so govorili: „To je duša kakega človeka, ki je pokopan na pokopališču: uboga duša, ki ne more vstopiti v nebesa“. — Ali vendar nikdar niso videli, da bi svetloba šla na pokopališče niti od tam prišla. To so prebivalci iz Dovedale potrdili s pismom, ki so ga objavili v Leader-Post de Regina.

Tisti, ki ne verjamejo v povratek duš, so drug za drugim ponavljali, ne da bi vedeli, kaj pravzaprav gorijo: „To je plin, čisto navaden plin, ki se dviga iz zemlje. To ne more biti nič

drugega!“ Vendar so nekoliko dvomili.

Kmalu so pa stopili pred javnost učenjakarji. Učenjakarji niso pravi učenjaki, nego tisti klepetavi profesorji, ki se bahajo, da ne verjamejo niti v Boga niti v vruga in ki hočejo, da bi tudi mi verjeli, da sta oče in mati Adama in Eve opici. Ha, kako so bili zadovoljni učenjakarji! Kako tudi ne bi: svetloba, ki plava vnoči, bajke o duhovih, nevedni in praznovérni katoličani... Ti nam bodo pripovedovali? Veda, njihova veda bo zdaj spregovorila! Iz Vancouver, iz Winnipeg in od drugod, je veda učenjakarjev odločila: „Svetlost s Tabora, to je žvepleni plin, to je fosfor, ali morebiti celo čisto navadna sova, ki ima peroti impregnirane s fosforjem.“ Eden izmed njih je celo upal reči, da po njegovem mnenju svetlost s Tabora sploh ni obstojala, oziroma da obstoja le v domišljiji ubogih nevednežev, iz Esterhazy in od drugod, ki da jih je nenedoma udarila histerična blaznost.

Ha, oni so pač zviti, učenjakarji! Kako bi vendar Bog mogel obstojati in celo delati čudeže brez njihovega vzvišene-ga dovoljenja?

Omenimo tudi članek izpod peresa spretnega glavnega izdajatelja Leader-Post. On je o tem najbolje zapisal takole:

„Lahko računamo, da bo tekom časa nekdo čisto naravno in znanstveno razložil zadevo svetlosti s Tabora, sedaj tako slavno. Živimo namreč v dobi, ko je veda pozvana, da razloži velike stvari. Tisti, ki razlagajo, da vesoljstvo napreduje in se razvija brez vodstva kake nadnaravne moči, odločno zatrujejo, da bo nekega dne veda razložila tudi skrivnosti stvari, ki so nam zaenkrat zakrite.“

Kaj ne, da je to govorica človeka, ki hoče nadomestiti božanstvo? To je bila govorica Voltaire-a in vseh brezvercev tekom stoletij. Ko so postavljeni pred očividna dejstva, ki dokazujejo bivanje in delovanje Vsemogočnega, prisiljeni, da priznajo svojo nevednost, takrat uidejo skozi majhna vratca: sklicujejo se na neznano leto bodočnosti!

Eden pravi učenjak jim je skromno odgovoril v imenu prave znanosti: njegovo pismo je objavila Leader-Post in ga z veseljem dobesedno predstavljamo: Norquay, Saskačevan, november 1938.

Svetlost s Tabora me je zelo zanimala, ravnotako različne razlage o njej.

Nekdo je rekel, da je ta svetlost morda sova, ki si je nataknila les, ki fosforescira. To je smešno, kajti les take vrste je zelo redek in je malo verjetno, da bi ga kaka sova lahko v zadostni količini nataknila na svoje peroti. In četudi bi se kaka sova res tako opremila, bi svetloba bila zelo slabotna in nevidna že na kratko razdaljo; barva bi tedaj bila zelena ali modra, ne rozasta in videli bi gibanje peroti. To bi trajalo le nekaj minut. To bi bila lahko le ujeta sova, ki bi jo namazali z umetnim fosforjem, ne pa z navadnim.

Svetlost s tabora ni niti fosfor niti žvepleni plin. Fosforjev plin kot tak v naravi ne obstoja, žvepleni plin, (hidrogen in sulfid) pa le ob izvorih žvepla. Razen tega je navzočnost tega plina točno napovedana po njegovem dihéku in take svetlosti kot je taborska ne more proizvajati.

Svetlost s Tabora tudi ni blodni ogenj, ker tak se ne more preveč oddaljiti od izvora plina metan, ki ga proizvaja. Razen teza blodni ogenj ni bleščeč in ni kaka ognjena krogla. Verjetno

je tudi, da ni nikdar rozast, čeprav se njegova barva in sijaj lahko menjata z ozirom na količino hidrogena (vodika) in drugih plinov, ki ga tvorijo. Verjetno je tudi, da se blodni ogenj nikdar ne vidi, ko je mrzlo, ko je tlo zamrznjeno, ker tedaj plini ne morejo niti izhajati iz zemlje niti se prižgati. Če je točno opisovanje tega posveta, potem je svetlost s Tabora podobna električnemu pojavu, ki je znan pod imenom „ogjen svetega Elmo“. Tako ognjeno kroglo so namreč včasih videli na jaborih jadrnic v zelo starih časih. Vendar pa je neverjetno, da bi se ta električni pojav, tako redek, ponavljal zaporedoma, na istem mestu, v razdobju nekaj dni ali nekaj tednov; in kolikor je znano, se ogjen svetega Elmo kaže le na morju.

Če svetlost s Tabora res potuje vzdolž poti, tik ob zemlji, v vsej hitrosti, kakor to pripovedujejo, ne križem kražem, ali ni ravno to najbolj čudno pri tem pojavu? Kako ta svetloba more najti gotovo pot in ji slediti? Ted Dahlin.“

Do danes nobeden izmed učenjakarjev niti besedice ni odgovoril na to pismo. (Dalje.)

Kronanje Pape Pija XII.

V nedelo ob pol devetih so zadonele srebrne trombente v Vatikanu i naznanile prihod papeževskega spreveda. Naprej je šla ceremonija s švicarskim gardom, nato poglavarje raznih cerkvenih redov, za temi so na vanjški nosili dragoceno korono zvano tiaro, s šterov se je meo kronati sv. Oča Pij XII. Zatem je prišlo papov križ, za križom škofje, apatje, nadškofje i kardinali. Na prestoli so nesli za tem sv. Očo, ki je bio v zlatom obroblohom belom oblačili. Nosilnico so sprevali plemiči plemiške garde z golimi meči. Kda je sprevod s sv. Očom dospeo v cerkev sv. Petra, ga je vnožina z navdušenim ploskanjem, živijo kričanjem pozdravila. Pesmarski zbor je zaspeval pesem: Tu es Petrus — Ti si Peter. Sv. Oča je pozdravo najprle Najsvetejše, potem si je oblekeo mešno obleko i sprevod ga je sprevodo do sred cerkve k papovimi oltari, ki stoji nad grobom sv. Petra. Tu je ceremonar vzel trikrat zaporedoma iz srebrne posode predivo, klečeč zažgal i speval: „Pater sancte, sic transit gloria mundi.“ — Slovenski pomen: Sv. Oča, tak mine slava toga sveta. Sv. meša se je začela ob pol 11 i se končala ob pol 12. Na dve strani oltara so bile po-

stavlene tribüne, na šterih so se zbirali kralji, knezi i 40 držav zastopniki. Kak dozda nikdar, je bila zastopana pri toj slovesnosti tudi Sev. Amerika. Našo državo je zastopao pravosodni minister dr. Ružič Viktor. Med mešov je speval cerkveni zbor. Pesem i vse ceremonije je prenašao radio, da je čez pol milijona ljudi, ki je stalo pred cerkvijov, lahko vse poslušalo. Zvün Nemčije i Rusije so vsi radiji sveta prenašali slovesnost kronanja v jasni dokaz, da se v tema dvema državama preganja katoliška cerkev. Po meši je sprevod sv. Očo med navdušenimi pozdravi sto jezernih sprevodo na balkon cerkvi Sv. Petra. Tu njemu je en kardinal vzel škofovsko mitro z glave, položil na njo krono z etimi rečmi: „Sprejmi tiaro i znaj, da si oča. Krao i pastir sveta na toj zemli i namestnik našega Gospoda Jezusa Kristusa, komi naj bo slava na vse večne čase.“ Sto jezere so na to želeli vse dobro sv. Oči, ki se je z genjenim srcem zahvalo vsem za lübezen, podelo vsem apostolski blagoslov s popolnimi odpuštki. V duhi je celi svet bio zbrani i želo i žele sv. Oči popolen boži blagoslov za rešenje duš i širjenje božega kralstva.

Govor našega zvün. ministra dr. Cincar-Markovića v beograjskom parlamenti.

Naš zvüenešnji minister dr. Cincar-Marković je meo ob priliki proračunske razprave pomemben govor v narodni skupščini. V svojem govoru je povdarjal, da si naš narod žele miru. Potem je prešeo na razne države i orisao naše razmerje do njih: *Lübito bratske narode Češkoslovaške države.*

Neomajano prijateljstvo i zavüpanje nas veže do držav Balkanske zveze Romunije, Grčije i Turčije.

Večno prijateljstvo z Bolgarijom rodi vsikdar vekše uspehe v medsebojnom političnom i gospodarskom življenju.

S Francijom nas vežejo davne politične i čüstvene zveze, naš narod že od nekda obćüdüje te veliki narod.

Karpatska Ukrajina nemirna.

Mala aotonomna Karpatska Ukrajina je dobila za ministra čeha Prchala. Češka vlada ga je protizakonito poslala, ar Ukrajinsko vlado sestavljajo sami Ukrajinci. Napravila je pa praška vlada to zato, ar je vnoho Ukrajincov pribežalo iz drugih držav v Karpatsko Ukrajino i tu delalo

nemire. Mladinsko društvo „Sič“ se je tudi oborožilo i prekoračilo meje svojih pravil. Zavolo toga se je bilo bojati, da se bodo druge države vmešavale v češko zvezno državo i njej znale pali škoditi. Vološin, predsednik ukrajinske vlade je protestirao v Pragi proti imenüvanji Čeha Prchale.

Zakaj pa naši poslanci ne gučijo v parlamenti?

Tak je spitalo več ljudi, kda je zvedilo iz dnevnikov, ka je te pa te poslanec iz Kranjske i Štajerske govorio v parlamenti. Na nepotrebno skrb odgovorimo, da sta tudi našiva g. poslanca govorila i to g. Bajlec pri ministertvi za trgovino i g. dr. Klar pri ministertvi za socialno politiko. Pri slovenski poslancij je najpre tak vrejeno, da vsaki poslanec ma določeno ministertvo, pri šterom mora iznesti potrebe svojega kraja. Tam ne tak, kak vi, kda seme lüplete ali se v

krčmi zabavate i eden drugomi v reč vüjdvate, pa se včas i toga volo svajüvate, da od hüšega ne gučim, v parlamenti se mora red držati. Tam guči tisti, ki je določen i te, kda je določen i pri tistom ministertvi, pri šterom je določen. Vsem v pojasnilo pa bodi povedano, da še najlepši govori skoro da nikdar ne spremenijo določenoga zakonskoga načrta, nego spremembe se izvršijo po tihom, neopaženom deli.

Glavarina odpravljena.

Veliko veselje naznanjamo delavcom, da je glavarina odpravljena. S tem vsakšemi delavci v žepi ostane letno 100 din, ki je šo prek mej države, ki je pa šo prek morja, pa 300 din. Ar naši delavcov ide letno prek mej države okoli 10.000, v žepi na-

šega naroda ostane tak letno milijon din. Je-li, ka je vredno bilo zato na dr. Korošcovo listo glasati? Je-li, ka tudi tisti, ki ste proti toj listi bili, spoznate, da je to briga tudi za vas. Bodite zahvalni. Omenimo ešče edno reč pri toj olajšavi. Minister za

Izseljensko Odposlanstvo v Parizu.

Začelo je delovati pred nekako desetimi leti. Je to izrecno socialna ustanova za zaščito naših izseljencev, kakor smo to že pokazali na enem krasnem primeru. Da bo poročilo popolnejše, moramo dodati, da je sličnih ugodno rešenih slučajev prek 5.000. Tako, da vsak mesec prihaja na tisoče Din v domovino na račun krivično zadržanega zaslužka našim delavcem v tujini. Če ne bi bilo Izseljenskega Odposlanstva, ki to izposluje, bita denar bil čisto gotovo izgubljen tako za naše delavce, kot posredno tudi za državo.

Konkurenca pri ponujanju inozemskih poljedelskih delavcev je zelo velika. Vendar se je našemu Izseljenskemu odposlanstvu posrečilo, da je dosegel zadnja leta prihod rekordnega števila 15.000 rudarskih, poljedelskih in šumskih delavcev iz Jugoslavije v Francijo, kljub veliki konkurenci znanih izseljenskih držav Poljske, Čehoslovaške, Ogrske i Italije. Seveda je dobra reklama tudi to, da se naši delavci potrudijo in jih Francozi štejejo med najboljše.

Res, da ni mogoče vedno vsem ustreči. Ali komur so znane razmere pri delu v gozdu, bo vendar pritrdil, da je to izreden uspeh, da približno 4.500 naših delavcev zadovoljno in mirno dela v francoskih gozdovih.

Razen tega skrbi Izseljensko odposlanstvo za takozvano „rapatriranje“ naših izseljencev, zlasti onemoglih in to na razne

Izseljenski duhovnik v Franciji g. Camplin.

načine: da more delodajalec plačati stroške, ali francoske oblasti (zlasti Društvo za vseljavanja, znana Société générale d'Immigration) ali potom poceni velikih transportov in v najtežjih slučajih tudi popolnoma brezplačno.

Sedaj ste že čitali nova navodila našim izseljencem v Franciji, ki jih je izdalo Izseljensko Odposlanstvo; to je res nekaj priročnik, skoraj bi rekli sveto pismo za naše izseljence; kdor jih pazno prečita in se po njih ravna, gotovo ne bo imel težav v tujini.

Končno moramo povedati, da se je s posredovanjem Izseljenskega Odposlanstva ugodno rešilo vsem znano težko vprašanje o enakopravnosti delavske zaščite in višine zaslužka.

trgovino je navrgo 50 din. plačila za inozemske potne liste. Minister g. Snoj, kak je to opazil, je včas i zdigno reč za delavce i dosegno, da za potne liste v inozemstvo plačajo 50 din

Dekliški tečaj pri Gradi.

Vršo se je pri gradi od 10. do 12. marca. Vodo ga je g. Drago Oberžan, duhovnik iz Maribora z gđc. Zdravčovo, učiteljicov-katehistinjo, isto tak iz Maribora. Vdeležilo se ga je 370 dekeo iz gračke, sv. Jelenke, sv. Jürjanske i cankovske fare. Vsaki den je bio najprve cerkveni govor s sv. mešov, nato pa vsaki den troje predavanje v velikoj šolskoj sobi. Drugi den tečaja so se predavanja vršila delno, edno za dekle do 17 let stare, drugo pa za starejše. V nedelo 12. marca so pristopile vse dekline po dobro opravljeni spovedi k skupnomi sv. prečiščavanji. Na pot življenja i na pot v tujino so dobile v cerkvi zadnji den navuk i blagoslov z Najsvetejšim. Zanimanje je bilo velikansko, cerkveni navuki z predavanji so najšli odprta srca, štera so se okrepila, da prestanejo viheri življenja.

Isti den 12. marca se je vršilo veliko delavsko spravišče v Soboti. Delavci i delavke so šle z resnimi obrazi na svoje domove, da se pripravijo za odhod. Na žalost se je pa najšlo

tudi veliko število takših, ki so se v krčme potegnoli, tam zapojili, proti domi divjali i jemali poštenje delavskomi stani. Ka takšim divjakom ne pridejo v roke naše dekline, je je okrepo tečaj pri Gradi. Zato je ravno potreben takši tečaj za dekle, da bo do znale svojo deklinško čast čuvati pred pijanimi, nedostojnimi, razbijastimi delavci.

Predmet predavanj na tečaju pri Gradi je bio sledeči:

- Naloga deklin, določena po Stvoritelju,
- Deklina i deklinška skupnost,
- Nevarnost v deklinškom življenju,
- Deklina i dečko,
- Naravno žensko pozvanje,
- Priprava na družino.

Predavanje teh lepih predmetih je poslušalo 370 deklin g. Oberžana i gđc. Zdravčovo. Pune zahvalnosti so spemale v gračkoj cerkvi Marijine pesmi i se vračale poplemenitene v duši, srci i razumi v svoj lübi rojstni dom zadovoljne. Predavatelji i predavateljici pa se s celim srcem zahvalüjejo za njihove trüde.

Sestanek kat. učiteljic pri Gradi.

12. marca se je vršo sestanek katoliških učiteljic pri Gradi, šteroga se je udeležilo 18 učiteljic. Poleg domače fare so bile ešče zastopane jürjanska, sebeščanska, črensovska, nedelska i küzдобlanska duhovnija. Na sestanki, ki se je vršo v farnoj sobi, je govorio g. Drago Oberžan. Predmet njegovoga predavanja je bio: Versko i socialno pitanje v zvezi z učiteljskim stanom. Pred predavanjem je grački kaplan g. Lanjšček pozdravo požrtvovalne gospodične i gospe učiteljice, ki so vnoho trüda na sebe vzele, da so prišle k Gradi i se po svetoi meši i cerkvenom govoru zbrale v toj dvorani. S toplimi rečmi je pozdravo na to g. Oberžana, ki je služo sv. mešo za učiteljice i jim držao cerkveni govor, zdaj je pa pripravljen, čeravno že otrüjen, s predavanjem na pomoč skočiti učiteljskomi stani. Nato je pozdravo gđ. Zdravčovo katehistinjo i g. urednika Novin, ki kak vsikdar, so se tudi zdaj radi potrudili med mlade delavce za širjenje kraljevstva božega. V svojem predavanji je gosp.

Oberžan naglasio, da nega med nami i Bogom povezanosti. Mi mislimo, da je Bog kde daleč nad nami, pa samo včas i kaj doli k nam pogledne. A Bog je v nas, mi se v njem giblamo, živimo i smo. Tabernakl v cerkvi za nas ne zaprt, Bog, ki v njem prebiva, prebiva tudi v nas. Če idemo od meše, je nepravilno misliti, da cerkev ostane tam i mi smo zvüna nje. Ne, mi ostanemo v Bogi, On v nas, mi smo boža cerkev. A tisti Bog, ki v nas prebiva, prebiva tudi v mojem bližnjem. Zato kem bole lübiti bližnjega, tem bliže sam k Bogi. I če moj bližnji nema Boga v svojem srci, se trüdim, da ga prinesem v njegovo. To je prava lübezen do bližnjega. A zaman mi gučimo

od vere, od Boga delavci, ki glad trpi, šteroga žena je betežna, i brez zdravlja leži, šteroga deca je bosa i naga. V to družino morem najprve srce prnesti, pomoč lübezni skazati, potom pa bo tudi Boga sprejela. Življenje je sprejemanje i oddajanje. Sprejeti moremo teliko, da bo preobilno, da se napuni naše srce i ka je više, da tisto deli bližnjim. I vretina za življenje je Bog.

Po predavanji, v šterom je g. Oberžan omeno tudi šolske razmere na Holandskom i s tem v zvezi tudi druge verske razmere, se je začeo živ razgovor med navzočimi od verskoga življenja sploj i od verskoga življenja v učiteljskom stani. Začüdeno smo poslušali izjavo g. Oberžana, ka 3 milijone holandskih katolicancov vzdržava 53 katoličanskih dnevnikov. Izmed teh je pa samo eden politični, vsi ostali pa samo objavljajo politične stvari, a vse v krščanskom duhi. Kda to čüjemo, se resno pitamo, je li bomo pa se mogli pred Bogom zagovoriti, da jedini svoj katoličanski list Novine ne naročamo, naročenoga redno ne plačüjemo, ali celo ešče proti njemu bršemo. V Holandiji pride za vzdržavanje enoga katoličanskoga dnevnika manje naročnikov, kak nas je katolicancov v Slovenskoj Krajini, ki pa niti svojega katoličanskoga tjednika nešćemo vzdržavati i širiti. Kak mali, kak mrzli katoličanci smo mi, če se primerjamo z gorečimi Holandci, v zvršavanji apostolskoga dela potom katoliškoga tiska.

G Kolenc Ivan, oskrbnik gračke fare, je pozvao na obed tečajnice i ostale goste. Povezani v pravo lübezni do bližnjega so nazoči sklenili, da se tečaj učiteljic ponovi pri Gradi meseca maja. Mi iz srca želemo, da se posejano seme skljuje i pozgledi naših dobrih krščanskih učitelov i učiteljic se mlačni ogrejejo za Boga i k tomi vodoj dečico Slovenske Krajine. To je edino prava vzgoja, druga vsaka odpove.

Slovaška vlada odstavljena.

Predsednik Čehoslovaške vlade, dr. Hachta, je odstavio predsednika slovaške vlade dr. Tiso i še tri njegove ministre, dao razorožiti Hlinkovo gardo, nešterne volilne slovaške osebnosti zapreti,

turisti, ne pa delavci. Povejte, jeli je g. minister Snoj, ki nikaj ne govoro v parlamenti, nej s tem djanjom bole glasno govoro, kak čü bi vore dugo gučao s punimi plüčami v parlamenti.

oborožiti Čeha na Slovaškom i poslati češko vojsko na Slovaško. Za novoga ministerskoga predsednika je imenüvao dr. Sidora.

Zroki teh uredb so, ka prej dr. Tisova vlada ne bila zadosta močna proti agitaciji, štera je štela Slovaško od Češke odtrgati. Mi mislimo, da te izgovor ne drži. Slovaki dobro poznajo Madjare i Nemce pa Polake, pod temi ne bi meli teliko slobošćine kak z Čehi vküp. Zrok svaje je

v tom, ka so Slovaki zahtevali penezno pomoč z Prage, a Čehi, ki so bili strašni centralisti, ne bi radi vajati z rok pustili. To je eden veliki opomin za vse države, v šterih se ide za aotonomije. Penez teško da što zrok.

Dr. Tiso, bivši ministerski predsednik je z letalom dospeo v Berlin, gde ga je taki sprejeo Hitler. Hitler zahteva od češke vlade, da prvejšo slovaško vlado nazajpostavi. Na slovaškom so bili veliki nemiri, 19 gardistov od Hlinkove garde je pomorjeni. Zato pozivo odstavljeni minister Dučanski gardiste iz Beča, da se ne pokoravajo dr. Sidor. Zmešnjava je tem vekša, ar Nemci na Slovaškom držijo z Slovaki i se pritožujejo na nasilje Čehov proti njim. Slovaki bi radi pod obrambov Nemčije postali samostojna državica brez Čehov.

Navodila

jugoslovenskim izseljencom v Franciji.

13) Pristopanje k našim izseljenkim društvom v Franciji, kak tudi k francoskim strokovnim delavskim sindikatom.

Toplo se priporoča vsem našim delavcom, da se taki po prihodni v Francijo včlanijo v že obstoječa prosvetna i podporna društva naših izseljencov. Naslove teh naših društev najdejo na zadnji strani teh navodil. Te organizacije so ustanovljene zavolo vzdrževanja i negovanja zveze z domovinom, kak tudi zavolo prosvetnega napredka i medsebojnega pomaganja našega izseljenstva v tujini.

Zednim se priporoča vsem našim delavcom, če francoski strokovni delavski sindikati zahtevajo od njih, odnosno je sililo, naj se v nje vpišejo, da to slobodno napravijo i brez straha zavolo posledic, ar so strokovni sindikati organizacije, ustanovljene izključno za zaščito splošnih gmotnih koristi delavstva. Zato v toj akciji francoskoga delavstva za bokše živlenske pogoje, morajo naši jugoslovenski delavci biti solidarni s svojimi francoskimi tovariši. Ar so pa naši delavci tu inozemci i samo gostje naklonjene nam prijateljske Francoske republike, zato je potrebno, da se v omenjeni sindikataj vzdržijo od kakškolikoli politične akcije, a zlasti, da se ne izpostavljajo javno pri organiziranji stavk (delavskih pokretov) i ne prisostvujejo političnim manifestacijam.

Ravnotak se priporoča našim delavcom, da ne vstopajo v nledne politične organizacije v Franciji. Na te način se naši delavci izognejo strogim posledicam najnovejših odredb francoskih oblasti, po šterih se vsi inozemci, pri šterih se opazi, da prisostvujejo javnim političnim manifestacijam francoskoga delavstva, včas izženejo iz Francije.

Vendar morejo naši delavci v Franciji v svojo lastno korist pri vsaki priliki zahtevati od svojih delodajalcev, da nasproti njim postopajo v vsem, kak so obvezni postopati proti francoskim delavcom. Vsak naš delavec, nasproti šteromi bi delodajalec v kakšem koli pitanji, a zlasti, ka se tiče zaslužka, slabše postopao, kak nasproti francoskim delavcom v istom podjetji i pri istom deli, je dužen v svojo osebo, kak tudi v splošno korist jugoslovenskih delavcev, da se včas pritoži najpre svoj strokovnoj sindikalnoj organizaciji, nato mirovnomi sodniki (Juge de paix), kak tudi našimi najbližjimi kraljevskomi konzulati, odnosno Izseljenkomi odposlanstvi v Parizi.

(Dale.)

Glasi iz Slovenske Krajine.

Srednja Bistrica. Marca 12. smo meli blagoslovitev podob Srca Jezušovoga i Marijinoga. Slovesno blagoslovitev so opravili P. Silvester Prša, naš rojak. Vse tri Bistrice so sodelovale na slovesnosti v velkom številu. Zvün bistričancov se je vdeležilo blagoslovitve nekoliko oseb tudi iz Žižkov i Trnja. Vsej trej Bistric pevski zbor je pred blagoslovitvijov, pod vodstvom P. Silvestra, zaspeval dvoglasno litanije Srca Jezušovoga i razne domače slovenske cerkvene pesmi. Lepe starinske pesmi so vsi spevali, ki so bili navzoči, celo moški glasi so bili močnejši kak ženski. Po blagoslovitvi so nam P. Silvester s svojim kratkim govorom razložili, kakšega pomena i važnosti je pobožnost do Srca Jezusovoga i Marijinoga.

Hotiza. Naš duhovnik, g. Berden Jožef, so zbetežali. Želemo njim skorajšnje ozdravljenje, goreče molimo za to.

Deklice-šolarke v spre vodi mimo Našega Doma.

Črensovci. Marca 14. se je vršilo pri nas živinsko senje, štero je bilo jako dobro obiskano. Vnogo živine se je prigralo i cene so tudi poskočile. Celo z Ljubljane je prišeo küpec.

Razgledni stolp k Tromejniku naj bi nam pomagala postaviti oblast, gda bomo popravljali križ, šteri se nam podira i gda bomo zidali zvonik. Vse troje se da lepo združiti. — Trdkovčarje.

Trdkoya. Oženila se je hči naše širitelice, Mekiš Rozalije, Kristlna. Imenüvana se je lani 10. sept. vrnila iz Francije, ob priliki proslave 20. letnice. Bila je tudi v Črensovci na proslavi s svojim bratom. Zdaj se je pa oženila na Gornji Senik na Vogrsko z Embersič Francom, posestniškim sinom. Zdavanje je bilo 15. febr. na Gor. Seniki v lepoj novoj cerkvi. Po malom goščenji na njenom domi, jo je sprevodila v vesi prek granice znana senička godba, ki je prišla v Trdkovo. Se zna, da gledalcev ne falilo, ar takše zgodbe so trdkoščarje že dugo ne vidli. Goslarov je bilo 13. Imenüvana sneha je bila tudi v Franciji več let naročnica naših listov. Mladomi pari želemo obilo božega blagoslova. — Prosimo oblast, naj izvoznikom lesa za prekmerno rabo cest predpiše določeno plačilo, da se nam ceste popravijo, ovak ne more v v v dvorišča nišče ne.

Smrt vzornoga žandara. Mladi, 28 let star Poredoš August z Melinac, sin našega širitela, je zapüsto to skušno dolino. V svojoj vernoj službi, v šteroj je bio trikrat ranjen i dvakrat odlikovan, se je prehlado, si nakopao jetiko, štera ga je sveta spravila. Vračo se je na Golniki, pokopan je v Ljubljani. Bio je tudi naročnik našega lista. Naj Srce Bože bo njegovo plačilo vu večnosti, njegove domače pa potolaži.

Beltinci. V nedelo, 12. so se začele pri nas duhovne vaje za dekle. Vodi je dr. Kuk, salezijanec iz Veržaja.

Na misijon g. Kereca so darüvali izseljenci na gostüvanji v Issouduni 84 din; Perša Jožef i Kata, Gabor Štefan i sestra, Krčmar Karol i Albina, Törnär Jožef i žena, Törnär Ignac i Ana i Puhan Štefan, vsaki 5 frankov, Prša Helena je dala 3 franke. Sküпно 52 14 din. Penez poslan g. misijonari potom salezijancov na Rakovniki.

Na Rafaelovo družbo so darüvali po 5 frankov: Törnär Ignac, Gabor Štefan i sestra, Törnär Jožef i Marija, Krčmar Karol i Albina, Perša Jožef i Kata, Puhan Štefan i Trojok Kata. Prša Helena je dala 3 franke. Sküпно 60 04 din.

Kuzma. Oskrbnik gračke fare, g. Kolenc Ivan so našega duhovnika, g. Jerič Mihala z etimi rečmi pozdravili pri sprejemi marca 5.: „Težko je najti reči, s šterimi bi izrazili svoja čüstva, ki nas navdajajo zdaj v tom slo-

Ednoga dobroga gostilničara bi rabili na Francoskom, ki bi vodo za Slovence gostilno. Ki ma gostilničarsko obrt, ali čeravno je nema, nego se razmi na njo, naj se javi na Uredništvu Novin v Črensoveih. Mora pa prnesti od svojega duševnoga pastira svedočanstvo, da je trezen, jakosten i pošten clovek.

Zbetežali so g. Baka Štefan, lendavski župnik. Bog jim daj skorajšnje ozdravljenje, da morejo to velikansko faro voditi kak dozda z vsov gorečnostjov.

Smrt uasih v tujini. V začetki toga leta sta nagle smrti vmrla v Chicagi Tkalec Matjaž, iz Črensovec i Vučko Martin iz Bistrice. Prvi zapüšča ženo Ano, roj. Vagner i dvoje dece, drugi pa ženo Kato i več dečice. Srce Bože naj se smiluje pokojniva, njeva ostalim pa nüdi pomoč na pot težkoga življenja.

Dari na kapelo v Ropočaj. — Iz Argentine so v peza darüvali sledeče: Iz Gerlinec: Lah Jožef 30, Gomboc Alojz 10, Dravec Jožef 30; iz Pertoče: Benko Janoš 5, Gomboc Anton 10, A. Z. D. 10, Kolmanko Alojz 20 80, Kolmanko Alojz 20 80; od Sv. Jürja: Madjar Alojz 2, Skledar Alojz

3; z Motovilec: Ferkar Alojz 5; iz Dol. Slavec: Hajdinjak Jožef 1, Merklin Rudolf 2; iz Markovec: Žlebič Jožef 2, N. 5, Maslak Vladč 5, sküпно 161 60 pezov. Kolmanko Alojz iz Pertoče je nabral v Argentini 200 din. Iz Francije v Din: iz Ropoče: Bence Justina 340, Pale Jozefa 70, Geder Irma 60, Geder Kristina 60. Iz Švice: Kolmanko Marija iz Pertoče 100 din. Iz Nemčije: Flisar Štefan iz Ropoče 150 din. V markaj: iz Pertoče: Sakovič Franc 5, Gomboc Anton 5, Hauzer Jožef 5; iz Večeslavci: Mencigar Janoš 6, Bertalanč Štefan 5, Ficko Karol 2, Türha Karol 5, Gijürec Marija 5, Bertalanč Marija 5, Bertalanč Ana 5, Perša Ana 5; iz Ropoče: Forjanč Alojz 5, Črpnjak Marija 5; iz Motovilec: Flisar Jožef 5; iz Kroga: Kreft Anton 3. Sküпно 71 mark. Nabrala sta Mencigar Janoš i Sakovič Franc 990 din. Mihalič Štefana sküпина v Nemčiji darüvala v markaj: Mihalič Štefan, delovodja iz Večeslavci 12, iz Ropoč: Vogrinčič Jožef 5, Hari Anton, 5, Grah Anton 12; iz Pertoče: Bertalanč Janoš 5, Vogrinčič Jožef i Bertalanč Janoš sta nabrala 83 marke, to je 1162 din. Iz Ropoč: Vogrinčič Anton nabral 35 mark, Opaka Franc 16, Bence Franc 34, Madjar Marija i Črpnjak Regina nabrala 26. Sküпно nabrali 1490 din. — Naj dober Jezus vsem darovnikom i nabiretelom plača na tom i drugom sveti. — Holsedl Franc i Marič Avgust, tajnik. — Valanost obračuna je potrdio župnijski urad v Pertoči.

Vojaška pisma.

Mekiš Janoš, m. ktr. 18 honv. ezr. 3 pótszázad Karánsebes. 1916. majüša 21. Hvalen bodi Jezus Kristu! Z temi rečmi pozdravlamo velečastitoga gospoda plabanoša kakti našega lübeznivoga dušnoga pastera ino njim želejmovsi navküper, ka bi nji to naše pozdravljenje vu najbokšem zdravji ino veselji gori najšlo. Nadale njim na znanje dam, ka sam v roke dobo prošene 3 knižice ino je taki raztalao vrlim pajdašom, da je tudi drugim dajo za čteti ino moliti. Bog njim lepo plati na tom lepom dari. Nadale njim tudi na znanje dam, ka smo zdaj 70 pa 71 leta rojeni vküp postavljeni ino za Hadtáp novo oblečeni ino oboroženi edna stotnija. Slovincov nas je okoli 30 ino smo se vsi v edno četo lepo vküp spravili. Mamo tudi slovenskoga desetnika podpovelnika. Na podporo sl. tiska njim po lemo Prilec Ferenc z M. Črnc 3 kor. i Mekiš Janoš z Nuskove 2 k. vküp 5 kor. Šče eden srčen pozdrav od vseh. Gda odidemo, to ešče ne vemo stalno. (Karto poslali v Nuskovo.)

Vučak Štefan, 37 h. hadosztály Törzs kistren kocsis, Tabort posta 422. 1917. marcüš 9. H. b. J. K. Prosim visiko gori poštüvanoga duhovnoga očo, naj obprvim ji srca lepo pozdravin ino njin želen od Gospodnoga Boga ino blažene Divice Marije ino presvetoga Srca Jezušovoga popolno duševno ino telovno zdravje. Pa njim dam naznanje ge san njim piso, ka san poslo 10 koron na podporo Novin i Marijinoga Lista pa san njin tudi piso, ka je numera prestavljena 422; to zaj mislin, ka so nej v roke dobili, ka Novine dobivam na 50-to numero. Prosin či je mogoče, naj mi Marijin List tudi pošlejo. Srca ji pozdravin ino se njin zafalin za trüd, ka se moro z nami mantrati. Naj ji blagoslovi Srce Jezušovo ino Marije. (Pisec naj se glasi na uredništvu Novin).

Hozjan Jožef, Kr. ug. Sch. Sand Feld Art. R. 42 Batt. 4. Feldpost 365. Hv. b. J. K. pisano nov. 27. na pošto prišlo marca 1. Dragi moj duhovni oča! Dobo sam njüvo karto, ka ste mi pisali. Penez 10 koron, ka sam njim poslo, naj zemejo na edno me-

šo na čast sv. Familiji, ka me tak lepo čuva kak i ženo i deco. Zdaj ne vem, ka košta edna meša, oni znajo dragi duhovni oča, to naj zemejo kraj, ovo za Novine i za podporo ostane. Vas iz srca pozdravim, molim za vas i bom kolko bom mogeo. Bog vam plati, z Bogom ostanite. (Naj se zglati na uredništvu Novin, ki je to pismo poslo.)

Izseljenci,

ko hđdite v Parizu (na konzulat, nakupovat ali po drugih opravkih) ne pozabite, da vam je vaš domači katoliški duhovnik vedno na razpolago za sveto mašo ob katerikoli uri dopoldne, ravnotako za sveto spoved; samo prej pišite na naslov:

IVAN CAMPLIN, PARIS
XI. bd. Voltaire 57.

Čehoslovaška republika razpadnola.

Po obiski od Čehov odstavljenoga slovaškoga min. predsednika, dr. Tiso, pri Hitleri, je dr. Tiso znova prevzeo predsedništvo vlade v Bratislavi, pozvao vküp parlament, šteri je zglasao odcepitev Slovaške od Češke.

Isto so napravili v Podkarpatskoj Ukrajini Rusini.

Madjarske čete so vdrle v Podkarpatsko Ukrajino i Slovaško, nemške čete so prestopile češke i slovaške meje. Polska vojska pripravljena. Češka vlada je odstopila.

VABILO

na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jürji v Slov. Krajini, ki se bo vršo dne 26. marca v posojilničnem prostori po velikoj božoj službi s sledečim dnevnim redom: 1. čtenje zapisnika zadnjega občnoga zbora, 2. čtenje revizijskoga poročila, 3. odobritev računskoga zaključka za l. 1938, 5. slučajnosti.

Če te občni zbor ob napovedanom časi ne bi bio sklepčen, se vrši pol viure kesnej na istom mesti i z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sklepa valano, ne gledoč na število nazočin kotrig. Načelstvo.

POZOR! KMETOVALCI POZOR!

Naznanjam, da mi je prispelo na zalogo vse vrste

umetnih gnojil - superfosfat,

štera po najnižjoj ceni dobite pri

MATJAŠEC JANEZI, trg. meš. blaga v D. LENDAVI

Ka more edna doraščajoča deklina znati.

Kama ideš?

Pri cerkvenih vratih sem srečala čuporo dece. V vrejenih vrstah so šla za zlatom obšitov svilenov razvitov zastavov. Naprej v svetelnih oblekah dečice, za temi v belo oblečene deklice. Nešterne prosto oblečene, druge z šlarom i venčkom na glavi. Meni se je ne dopadla njihova obleka, nego izraz njihovega lica i njihov smeh. Tu spoznaš, odkod prihajajo? Od prvoga svetoga prečiščavanja! Jaz sem deco pazljivo gledala i iskala v njihovih očeh. Jaz bira da z vsakim posebi gučala i ga pitala: Kama neseš zdaj ti svojo belo dušo, štera je ravno zdaj dobila blagoslov pri božem oltari? Kama ideš zdaj?

Dečica je odišla, a njihovi svetli pogledi mi gorijo v duši, ar me opominajo na druge poglede, šteri so nekda, mogoče pred davnim časom, ravno tak goreli... Jaz vidim deklino, ki neso povejnole, ki ešče dnes ravno z tak žarečimi očmi gledajo na oltar, kak negda, pred mnogimi letami i ki so se izročile sreči, štero samo vera more dati v takšoj meri, da dnes zametavlejo vsako svecko veselje. Jaz vidim mlade matere i častitlive sere gospe, ki na svojo deco i svoje vnuke gledajo z razmevanjem, z lubeznostjo, v šterih žari ešče dnesedna edna iskrica tistoga velikoga dneva, čeravno so vnogo jokale v časi bridkih preskušanj, ali pa se pomirile pri globoko preživetom človečem veselji.

A jaz pa vidim tudi temne, tužne poglede, iz šterih guči samo nezadovolstvo, vkanenje i mrzla sebičnost. I jaz vidim lekomiselnost, prazne, šminkane obaze, pri šterih me groza obide.

Gda romajo moje misli od raja dece ki poti odrasčenih, mi prideš ti na pamet, draga četka. Ti si že, se zna pred dugšim časom stopila k prvomi svetomi obhajili, a vendar ne slišiš šče k odrasčenim. Zakaj sem pa jaz ravno na tebe mislila? Povem ti. Zato, ka ti, čeravno nesi odrasčena, vendar maš že samostojne misli i žele, štere mogoče ščeš skrivati. Ti je ne vupaš odkriti svojoj materi, pa tudi drugim ne, ar se bojiš, da te ne bodo razmili. Ti stojiš na važnom križopotji svojega življenja. Znaš ti to? Bi ti kaj povedala od te poti?

Poti.

Dokeč nesi prestopila šolskoga praga, so potekali tvoji dnevi brez vse brige, blaženo. Dobri starišje so ti skrbeli za življenje, ne se ti je trbelo obračati na tuje ljudi; reči: „dužnost“, si te ešče ne čula. Gda si pa prvič sedela na svojem tesnom prostori v šolskoj klopi i si se preplašeno i bojzljivo nagibala na svojo tablico, gda so se vunej igrali drugi i ti nesi smela zraven biti, te si prežive la, čeravno nesi opazila, nekšji prehodni čas, kak to zdaj delaš, kda čteš to knigo.

Jeli, ka je bilo vredno truda, se vvesti na šolsko klop, — ne istina? Ka vse si se navčila! I skuze prvoga dneva si že davno pozabila. Te je gledala mati svoje malo šolsko dete zamišleno, ali skrivnostno, ar je znala, da more nastopiti to pot. Mogoče te tudi gnes gleda s spodobnimi pogledi? Opaža, da postanjivleš inačša, vidi te, da postanjivleš rdeča, najde te pred gledalom, ne šteš več knjig z dečinskimi pripovedstami. Zblojena si, ar tvoje telo postanjuje načiše, ar že doživlaš omenjena znamenja tvojega ženskoga razvoja, svojo menstruacijo (mesečno krvno čiščenje).

V tvojoj duši se oglašajo pitanja, šterih tvoje vüstnice ne vupajo spregovoriti. Zato ti je

potrebna zanesliva, dobra priateljica, ki ti da tanač v tvojih dvojnostaj, ki ti odgovori na tvoja skrivnostna pitanja i ti proba rešiti vganko tvoje razvijajoče se ženosti. Na tvoja nema pitanja bi ti mogla jaz v toj knigi odgovoriti. Najbrž bo več odgovorov, kak znaš ti staviti pitanj i vnogo te bo mogoče presenetilo, mogoče te bo razžalos tilo i prestrašilo. Nazlük tomi pa listaj mirno po toj knigi, kajti tista, ki jo je spisala, te ma rada, ma rada mladino i se briga za njeno bodočnost. *Ti si bodočnost!* Neverjetno dosta i dosta stvari zavisi od toga, kak se ti razvijáš. Ali boš čedna ženska, blagoslovljena z materinskim srcem, na duši i teli čista i zdrava, plemenita nositeljica rodovitnoga življenja, ali pa v močvarji zahajajoča lažljiva svetloba.

Čti to knigo z zbrano pazljivostjo. Ka je notri, je vse važno. I to moreš sama predelati, nišče nemre za tebe to napraviti, nišče, čeravno so se prle drugi lahko včili za tebe četi i pisati. Zdaj te bo življenje samo probalo i življenje je nesmileno proti vsem, ki odpovejo.

I če me pitaš, odked znam za tvoje misli, ti odgovorim: iz svoje lubezni do vse mladine i iz doktorskih skušenj.

Možki i ženska.

I Bog je stvorio človeka po svojoj lastnoj podobi, po lastnoj božoj podobi ga je stvorio. Moža i ženo je stvorio. I Bog jiva je blagoslovo i pravo: Rasita i razmnožijta se i napunita zemlja... (Mozes 1. 1, 27—28.)

Sveto pismo nam tak pravi, ka je Bog človeka stvorio v dvojjoj podobi, kak možkoga i ženskoga. Vsaki je samostojno bitje i sposoben, svojo lastno usodo izpuniti, ali samo združeniva predstavljata v človečoj družbi poj: človek. Skupno jiva je Bog blagoslovo, da data novomi človeki življenje, da napunita zemlja. Dogodek te lepe stvori telске moči je po božoj volji zvezani s tak močnimi i čudovitimi čustvi, da je vsikdar navdihno velke pesnike.

Tü stojimo pred velkov skrivnostjo, štere človeči düh ne more razmeti. Boža dobrota i modrost ne štela zavupati potrditve stvori telске moči ljudem, ki so tüji eden ovomi, nago mož i ženi, ki se združita i naj tüdi doživeta, da njima nieden drugi človek ne bliže. Sveto pismo pojasnjuje to skupnost v popisavanji stvorenja. Bog ne stvorio Eve iz ilovice, nego iz Adamovoga rebra. Če dale čtemo sveto pismo, še bole jasno vidimo, ka

Bog šče zvezo *ednoga* moža z *ednov* ženov za celo življenje: „Zato bo mož zapüsto mater i oči i se bo zvezao z ženov i bota dva v ednom tell. Tak nesto več dva, nego edno telo. Zato naj človek ne loči, ka je Bog združo“.

Navedene vrstice povejo jasno i pomenljivo, da je ta zveza v božoj zamisli sveta i puna odgovornosti i da je njeni namen življenje novoga človeka.

Če bi ljudje doživeli samo težko odgovornost, ki jo ta naloga prinaša s seboj, bi se jih malo vupalo, da bi probali stvori telško moč i smrt bi v kratkom časi izpraznila cvetoče pokrajine. Človeštvo bi izumrla. Zato je dao Bog človeki za njegov trud i skrb veliki dar. Te boži dar je lubezen, ki pomeni za oba človeka, ki se združita, nedopovedljivo veliko srečo. Lubezen tak ne samo lastni nagon, ne je samo zadoščenje za lekomiselne ljudi, ne je samo igra, nego protivrednost za dano, usodno težko nalogo: novoga človeka dati na svet i ga pripraviti za lastno življenje.

Zdaj pa, drago moje dete, moraš znati, kelko je od te naloge Stvoriteo ženski dao.

Materinstvo.

Ženski organizem je čudovito delo. Dobro razviti, je v zakonskom življenji sposoben, da edno malo stanico pretvori v klico, iz štere nato postane novi človek. Ta klica, ta nova človeča sadika, je pa vendar zato nastala, da jo mati z svojov lastnov srčnov krvjov, z vsakim dihlajom, z vsov toplotov svojega tela, z vsem svojim bitjom občuva i obvarje od vsakoga škodljivoga vpliva zvünešnjega sveta. Klica je v začetki tak mala, da je s prostim okom ne moremo viditi i je potrebno za njeno ohranitev, da jo materinski organizem čuva i njej da vse, ka je potrebno za njeni razvoj i njeno rast.

Kotrige, štere toj posebno, svetoj službi pripadajo, se zovajo spolni organi. Sveti so, lübi Bog jih je blagoslovo s svojim očinskim blagoslovom, njihov namen je neskončno veliki. I ar je naloga teh organov vekša i lepša, kak štere koli kotrige našega tela, zato je zloraba, če grešen človek z njimi greši, telko neskončno hüša i grša od vsake druge. Mi ščemo našo volo napraviti vednako voli Stvoritelja, v čistosti i svetosti ščemo čuvati i rabiti naše telo. Zdaj kda to znaš, poslušaj, ka ti mam povedati.

(Iz knige dr. Csaba Margite, zdravnice na Vögrskom. — Pisateljica je globokoverna krščanska žena, njene knige se toplo priporočajo. Mi bomo tüdi večkrat po njih naše četvece bogatili, Vr.)

Mogočno zborovanje Zveze poljedelskih delavcev v Murski Soboti.

V nedeljo dne 12. marca se je zbralo na Glavnem trgu v Murski Soboti nad 8.500 poljedelcev, članov Zveze poljedelskih delavcev, ki so prisostvovali drugemu občnemu zboru svoje organizacije ter veličastnemu letos že 20. zborovanju.

Ob pol 11. uri je g. Kerec, ki je vodil občni zbor namesto predsednika g. Kerčmarja, istega otvoril in pozdravil zbrano delavstvo. Po prečitaniu zapisnika zadnjega občnega zbora so podali poročila vsi odborniki. Iz poročil je razvidno, da je ZPD danes že zelo močna delavska organizacija, kakor po številu članov, tako tudi po svojih delih in uspehih, ki jih je dosedaj že imela. Vso poljedelsko delavstvo se je združilo v Zvezi poljedelskih delavcev in ima danes v svoji organizaciji močnega boritelja za svoje interese ter za izboljšanje svojega položaja. ZPD

danes šteje že 10.500 članov in je posegla že precej daleč tudi v sosednje Medjimurje in Štajersko.

Na podlagi poročila nadzorstva je razvidno, da je delo te organizacije brezhibno in pošteno.

Na to so bile volitve, kjer je bil izvoljen novi odbor, ki je prevzel na sebe težko in odgovorno delo. V odbor je bilo izvoljenih precej mladih ljudi, ki bodo požrtvovalno in agilno delali. Naloga tega odbora je tudi, da najde pot, kako in na kakšen način bo stiliziran vstop ZPD v ZZZ.

V sledeči točki je bil podan predlog za spremembo pravil, kateri je bil enoglasno sprejet. V spremembi pravil je zapopaden tudi §., ki dovoljuje, da ZPD sme iti v sklop z ZZZ.

V slučajnosti se je predsednik novega odbora navzočim

zahvalil v imenu novo izvoljenih odbornikov, za njihovo zaupanje.

Po končanem občnem zboru se je vršilo veliko i veličastno delavsko zborovanje, katerega je otvorila godba z državno himno.

Po pooblastilu novega predsednika ZPD, je tudi zborovanje vodil g. Kerec, ki je v prvih besedah pozdravil goste, med njimi ministra g. Franca Snoja, ki je prisostvoval temu zborovanju. Po pozdravu g. Kereca na vse prisotne, je prevzel besedo minister Snoj, ki je v svojem lepem govoru povdaruil potrebe izseljavanja naših sezonskih delavcev, kakor tudi mnogo slabih strani, ki jih naš narod s tem izseljavanjem mora prenesti. Ker pa za enkrat ni rešitve za ta problem, ne preostaja drugega, kakor uživeti se v to in to nujno zlo izboljšati, kar se le izboljšati da. Ustanovila se je ZPD, ki v tej smeri dela in si je zadala nalogo, da to tudi reši. Ta organizacija mora vsestransko poučevati svoje člane in skrbeti, da se bodo v tujini na delu obnašali tako, da bo to v ogled delavcem samim ter tudi našemu narodu in državi.

Za g. ministrom so še govorili sledeči gospodje: Dr. Karlin, zastopnik bana dravske banovine, Bajlec Franc, narodni poslanec, Franc Preželj, predsednik ZZZ, Hartner Ferdinand, banski svetnik in župan občine M. Sobota, Makar Matija, tajnik poverjenišva ZPD v Cakovcu, Novak Franc, predsednik ZPD in Vaš Karol, predsednik poverjenišva ZPD v Selu. Vsi govorniki so naglašali, kako velike važnosti je za naše poljedelsko delavstvo skupnost in močna povezanost v organizaciji, na podlagi katere lahko pričakujejo temeljitega izboljšanja, kakor tudi napredovanju na isto stopnjo vsestranske zaščite, kakor jo že imajo vsi ostali ročni delavci.

Po končanih govorih je g. Kerec prečital resolucijo, ki se je poslala ministertvu soc. politike in banski upravi. V resoluciji ZPD prosi, da naj tudi poljedelsko delavstvo dobi uredbo o minimalnih mezdah, zavarovanje pri OUZD ter popusta do 1/10 za prevoz njihovega zasluzka, pa naj si bo to zrnje ali moka v Vojvodini, kjer so delavci zaposleni. Isti popust bi naj veljal tudi za nje same.

Odpisane so bile vdanošne brzojavke ministertskemu predsedniku dr. Dragiši Cvetkoviču, voditelju Slov. naroda Dr. Koršču, ministru za gradbe Dr. Kreku, ministru soc. pol. Miloje Rajakoviču in banu dravske banovine Dr. Natlačenu.

G. Kerec je nato zaključil tako dobro obiskano in nadvse uspelo zborovanje z željo, da bi te besede, ki so jih delavci slišali, obrodile obilo sadu. Nato je godba zaigrala „Hej Slovani“, katero je tudi zapela masa navzočih delavcev.

Sestanki v Franciji:

22. marca v Engenville (Loiret) ob mejih départementov Seine et Oise, Seine et Marne, Eure et Loir, med Etampes in Pithiviers; spovedavanje že prvejši večer.

26. marca v Amifontaine (Aisne) med Laon in Reims, poleg Ardennes in Marne.

Ivan Camplin, izsel. duh. Paris, XI. bd. Voltaire 57.

Pošta.

Ropoša Jožef, Grad. Din 282 sprejeli. Z toga brisali 100 Din. staroga duga, teliko spisal na novo i 82 Din. spisal Spilak Mariji v Franciji za naročnino. — Ficko Mihal, Pečarovci. Pismo dobili i pomoto popravili. Hvala za čestitke. — Gumilar Aleksander, Videnci. Za vreci Klaro sprejeli 50 D.

Gospodarstvo.

Reja prasce med odstavljanjom i sledkar v zimskom časi.

Pri reji prasce moremo skrbeti za pripravno krmo pa za suhe, tople hlevé. Či nemamo toplih hlevov, je najbolše spraviti prasce v govensko štaló. Ravno pri nas, pri naših lesenih hlevaj trpijo prasci vnogo zavolo mraza, tak ka skoro zaistino nemremo meti pa čakati sreče pri reji. K mrazi se šče dostokrat pridružita tüdi nesnaga pa mokroča. Vse to pa jako škodi mladój živazni. V takših hlevaj se prasci prehladijo, dobijo zaljanost (drisko) pa začnejo vejnoti. Večkrat pa postanejo modri, dobijo grinte pa nam pomali spockrnejo. Skrbimo zato za tople pa snažne hleve, ka mo meli več sreče pri svinjaji!

Prasce moremo navajati že v tretjem tjedni na drugo krmo. V eden kot v hlevi njim sipemo za edno krnico zemle, ka do po njoj rovali. Dobro je, či se med zemlo zmeša malo ječmena. Prasci poiščejo zrnje pa je začnejo z zemlov vred žvečiti pa hrüstati. To vživanje zemle je jako dobro za male prasce, pa nam je občuva, ka ne postanejo zaljani. Zaljanost je v petom tjedni najbolje nevarna za prasce. Zato pa denimo prascom večkrat zemlo, ka do v njoj rovali pa jo žvečili. Dobro je med zemlo zmešati tüdi malo vogelja ali pa pepela, zato ka to pomaga prascom, ka hitrej rastejo.

V štrtom tjedni začnimo polagati prascom kühane pa v kühanom mleki ožmikane krumplice. K tem krumplicom je dobro djati malo zdroblenoga ovsa ali hajdine pa kukarice. Prasci se pomali navadijo k toj krmi, pa do jo čiduže raj jeli. V šestom tjedni se začne odstavlanje od materinoga mleka na takši način, ka prasce zapremo v kraj od čoke, pa je puščamo sprva po trikrat, sledkar po dvakrat, nazadnje pa samo ednok na den k materi. Z osmim tjednom se prasci zevsema odstavijo.

Gda prascom krmo davlemo, moremo dobro paziti na to, ka kopanje redno pa dobro ščistimo. Vsaki den je moremo dobro osnažiti pa večkrat oprati. Ka hrane prasci nahajo, tisto dajmo čoki. Kopanje pa morejo biti zadosta duge pa plitve. Či je kopanja prekratka pa se prasci zavolo toga jako rivlejo, denimo njim ešče edno kopanje na pomoč. Po nešternih krajeh majo kopanje za prasce predelane, tak, ka prasci nemrejo v nje stopati. Edni si to tak napravijo, ka zabijejo remenje poprečki odzgora na kopanje, pripravne so pa zato dosta bole kak navadne kopanje. Povemo pa šče ednok, ka prascom moremo davati hrano v takših kopanjaj, štere so jako plitve, tak ka prascom ne de trbelo s prednjimi nogami notri stopati.

Nazadnje šče pomlmo, ka je prascom nej dobro davati preveč krumplov, zato ka ovači znajo dobiti bolezen, takzvano mejkokostnost. Gda smo že prasce odstavili od materinoga mleka, njim šče eden ali dva tjedna moremo davati kravje mleko, štero pa more biti sladko. Z dvanaajstimi tjedni je pa že lejko krmimo z navadnov krmov.

Koliko penez je določeno za regulacijo Müre?

Za regulacijo Müre je za l. 1939. določeno petstojezer din. Za k leti keliko bo, ešče ne znati, za l. 1941. pa je določeno okoli dva milijona dinarov. Teh petstojezero da država. Keliko da banovina, še ne določeno. Regulirala se bo od Ižakovec naprej. Minister g. Snoj i nar. poslanec g. dr. Klar sta od gradbenoga ministra dr. Kreka zahtevala bar še milijon dinarov za regulacije Müre v tekočem leti.

Pozdrav izseljencov v Franciji g. uredniki za god.

J. M. J.

Prečistili gospod!

Tudi mi je prišlo na pamet, da se v kratkom približava vaš veseli god. Istina, šče je malo daleč, pa gda mam pero v rokah in vam pišem, vam ščem z malim pozdravom častitati. God sv. Jožefa slavi cerkev 19. marca i k tomi godi ste vi bili posvečeni pri očiščenoj vodi sv. krsta že pred 60 leti. To znamenje, da je že lepo število let za vami zemelskoga življenja, za štero naj bo hvala dragomi Bogi i vašemi vernomi varivači sv. Jožefi.

Sv. krst deli človeki posebne milosti. V istini se vam je to že posebno podelilo od g. Boga, kajti mate že težko pretrplena leta za sebov, posebno na poti za naše oslobodjenje od tujega jarma, gde vam je življenje ne-

prikrito, samo dragi Bog zna, telko znamo, da ste nam potrebni bili i šče bole ste nam potrebni zdaj. Kajti čuo sam iz vúst duhovnika, ki pravi, da če bi sv. Pavel gnes živo, da bi gvušno samo novine pisao. Se razmi drgoč, zakaj vas Bog varje posebno v tom časi, gda vaše Novine prodirajo na vse kraje sveta med izseljence, da njim boži navuk glasijo, misijonarom pa v tolažbo. Gnesden bi že vnogi bio na slabšoj poti, če ga nebi vaše srce po Novinaj i M. Listi podpiralo.

V istini prestrpite dosta nevol, poleg toga napornoga dela, posebno pri tak številni letaj, šče vseedno na vekše za vse sami. Lehko vsaki pravi, da pri vsem tom vas podpera Srce Jezusovo i sv. Duh, pri šterom je priprošnik vaš sv. patron.

Skupina izseljencov na skupnom sestanku v Franciji.

kelikokrat bilo na najslabšoj niti obešeno, ali Bog je dao moč tistoj niti, da se je nej vtrgnola, nego splela v močno vezalje, ki vas je obvarovalo pred neprijatelji. Neste zabadav, kak se spominjam, preoblečeni v siromaškoga delavca zeli koso na rame i tak pred očmi neprijateljev po božoj moči bili skriti. Tudi motika na vašoj rami vas je vodila do cila, ki ste ga meli za nas, da ste v najnevarnejšem časi se podali na ladjico pogube. Ali bila je i vam rešilna, kak Jezusovim vučenikom negda na jezzeri, kajti tudi on Jezus se je z vami vozo i vas rešo z okrutniški rok. Kosa, ki ste jo nosili, je pokosila vaše sovražnike. Pitamo se, zakaj vse to, nam je

Tak da bi malo bilo tudi, ki bi se lahko z vami merili v tom pogledi. Naša žela bi zato bila, da bi vam dragi Jezus še dao dugo življenje i moč v zdravji, da bi mogli voditi to svoje zvišeno delo od Boga vam dano. Mislim, da bi to bila žela vsej izseljencov širom sveta.

Gda pa bo prišla vola boža, da bote se ločili od toga sveta, naj se spunijo reči: Jezus Marija, Jožef, prite na pomoč v smrtnoj sili, i naj vas vodijo na večni počinek v njihovo družbo v sv. nebesa.

To vam želejo vsi eti dragi izseljenci v Franciji.

Za vse: Plej Martin.

Veličastno zborovanje Kmečke zveze v Celju.

720 zastopnikov krajevnih organizacij je prisostyovalo 3. rednemu občnemu zboru slovenske Kmečke zveze.

V nedeljo, dne 5. marca je imela Kmečka zveza svoj redni občni zbor v Celju. Dvorana Ljudske posojilnice je bila nabito polna zastopnikov Krajevnih kmetijskih zvez, ki so prišli poslušati poročilo glavnega odbora o delu v pretekli poslovni dobi in povedati svoje predloge za delo v bodoče.

Zborovanje je vodil agilni načelnik in narodni poslanec g. Brodar Janez. Ob 10:30 je prišel v dvorano v spremstvu g. bana dr. Natlačena in sreskega načelnika dr. Zobca burno pozdravljen od zborovalcev veliki prijatelj Kmečke zveze in voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec. Takoj po njegovem prihodu je godba zaigrala himno Kmečke zveze, nakar je načelnik g. Brodar otvoril občni zbor, pozdravil zelo prisrčno dr. Korošca, ki je pokazal tolikšno zanimanje za delo Kmečke zveze, da se je osebno udeležil njene zborovanja, nato pa bana dr. Natlačena Marka, sreskega načelnika dr. Zobca in vse zastopnike prijateljskih organizacij in ustanov. Prečital je nato pozdravno pismo ministra dr. Kreka, izročil pa je pozdrave zboroval-

cem tudi v imenu ministra Snoja in kluba slovenskih poslancev. Ob velikem naidušenju je nato prečital brzojavne pozdrave Nj. Veličanstvu kralju Petru II., Nj. Kraljevskemu visočanstvu knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviču, kmetijskemu ministru ing. Nikoli Bešliču, gradbenemu ministru dr. Kreku, ministru Snoju in slovenskima škofoma dr. Gregoriju Rožmanu in dr. Ivanu Tomažiču.

Po teh uvodnih besedah in pozdravih je spregovoril dr. Anton Korošec, burno pozdravljen. Zahvalil se je najprvo za povabilo Kmečke zveze in za pozdrave, ki mu jih je izrekel v imenu vseh zastopnikov načelnik g. Brodar, potem pa je nadaljeval: Čutim za potrebno, da izrečem svoje občudovanje nad tem, kako je Kmečka zveza ogromno narastla, kako jd velika, kako je mnogostevilna in mogočna. 80.000 organiziranih kmečkih mož in fantov v enomilijonskem narodu, kjer je že samo 60% kmečkega prebivalstva: to je čudovito, to je izredno, to je edinstveno. Omenil je oboroževanje vseh narodov na svetu, strah ljudi, kedaj se bo vojska začela, stališče vlade, ki

v svoji notranji in zunanji politiki zasleduje samo prijateljstvo v vsemi državami. Povdaril je, da so poljedelski narodi siromašni in da si zato ne morejo graditi raznih Maginotovih in Siegfriedovih linij in dejal, da jih nam tudi ni treba. Strnjene čete naše nepremagljive vojske, ki jo sestavljajo kmečki možje in fantje, so dovoljno nadomestilo za vse take linije. Svoj govor je zaključil takole: Svetovna vojna je zelo zrevolucionirala vse ljudi in duhove. Polagoma se zopet vračamo k zbiranju, enotnemu gledanju na vsa vprašanja, k enotni volji za ustvarjanje in zidanje. Vsa mogočna, brez primere močna organizacija je tudi tak razveseljav pojav. Častitam zaradi nje državi, slovenskemu narodu, kakor tudi vam, dragi kmetje, možje in fantje.

Za njim je pozdravil zborovanje g. ban dr. Marko Natlačena. Častital je Kmečki zvezi za tako uspešno delo in obljubil vso moralno in materialno pomoč. Izrazil je željo, da bi Kmečka zveza s svojim delom služila državi, narodu in svojemu kmečkemu stanu.

Zborovanje so pozdravili še zastopnik Zveze združenih delavcev g. Pirih, zastopnik Združene zveze g. prof. Cestnik in Kmetijske zbornice tajnik, g. dr. Perger.

Sledil je nato načelni govor g. Brodarja, nakar je tajnik Kmečke zveze g. Finec podal zelo izčrpno predsedstveno poročilo, obsegajoče organizacijsko, notranje in zunanje delo. Iz njegovega poročila posnemamo, da se je Kmečka zveza v zadnji dobi zopet močno razvila tako po številu svojih edinic, članstvu in notranji povezanosti z organizacijami. Danes šteje Kmečka zveza že 295 krajevnih organizacij, 95 mladinskih odsekov in mnogo nad 70.000 članov. V preteklem letu je priredila mnogo kmetijsko-zadružnih tečajev, katerih se je udeležilo okrog 8000 članov, odborniške tečaje in tečaje za voditelje mladinskih odsekov. Poleg tega je imela v poletnih mesecih veliko taborov in zborovanj, katerih krona je bil tabor na Brezju. Kmečka zveza je zasledovala vsa vprašanja, ki zadevajo kmečki stan, posredovala je za spremembo uredbe o izmenjavi platišč, o uredbi o likvidaciji kmečkih domov, uredbe o cestnih fondih, lovškega zakona itd., študirala je kmečko socialno zavarovanje, ureditev blagovnega združništva, pomagala svojim članom pri nabavi živil, umetnih gnojil itd. Natančno poročilo je bilo podano tudi o Oraču, ki je izhajal v 20.000 izvodi, na podlagi katerega je bil končno sprejet sklep, da bo odslej izhajal „Orač“ mesečno na 16 straneh.

Zelo zanimivo je bilo poročilo vodje MKZ g. Puša. Povdaril je ponovno potrebnost te mladinske organizacije in ugotovil, da se je že v tej kratki dobi razvila tako, da šteje sedaj 95 odsekov. Podčrtal je zelo uspešno delo, ki ga je Mladinska kmečka zveza izvedla s tekmovanjem in zanimanjem, s katerim je kmečka mladina to delo izvrševala in bila potem nagrajena.

V imenu Ženske kmečke zveze je poročala gospa Brodarjeva, povdarjajoč nujnost sodelovanja kmečkih žena v okviru Kmečke zveze. Tudi ženski odseki se bodo začeli v kratkem ustanavljati.

Po vseh poročilih se je razvila kratka debata, nakar je dr. Valenčič podal pregledniško poročilo s predlogom za razrešnico, ki je bila soglasno in s ploskanjem sprejeta.

Sledile so volitve, pri katerih je bil z majhnimi spremembami izvoljen dosedanji odbor z g. Brodarjem, kot načelnikom.

V imeni zadržanega predsednika Kmetijske zbornice g. Steblovnika je podal poročilo o Kmetijski zbornici tajnik, g. dr. Perger. Našel je vprašanja, s katerimi se je bavila Kmetijska zbornica in dejal, da v tako kratkem času ni mogla narediti še toliko, kolikor se je od nje pričakovalo. Nesporo pa je, da je danes po svoji delavnosti prva med zbornicami v ostalih banovinah. Povdaril pa je končno tudi potrebo čim tesnejšega sodelovanja Kmetijske zbornice in Kmečke zveze. Njegovo poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

G. Munda iz Ormoža je imel krajši referat o blagovnem združništvu. Povdaril je vlogo tega združništva v sedanjem gospodarskem sistemu in opozarjal zborovalce, da delajo vsak v svojem kraju na to, da se bo čim lepše in čim močnejše razvilo.

Vodstvo je nato predložilo nekaj predlogov, med katerimi je tudi ta, da se vrši letos tabor celokupne Kmečke zvez v Celju pri Sv. Jožefu.

V imenu vseh krajevnih organizacij je končno prečital tajnik Finec resolucijo, katero so vsi sprejeli z navdušenjem in pripombo, da naj gledajo vsa oblastva in vsi merodajni krogi na to, da se bodo želje in zahteve tudi upoštevale. Resolucijo bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

Rešujmo svet.

Na svetu dandanes kraljuje gizdavost, ošabnost, uživanje in bogatstvo. Posledice so te, da postanejo ljudje nepravilni, polni sovraštva in zavisti. Vidni so sadovi: vojne, revolucije, demonstracije, siromaštva, krize, nezaposlenost, bolezni, krvoprelitje, obupanost in samomori. Od ljubezni tu ne govorimo. Ona se je skrila. In ravno zato se povsod širi mrzlina in sumničenja. To ne bi bilo tako strašno, da ni zmanjkalo med nami katoličani toplote — ljubezni. Resnica je, da so nam polna usta ljubezni do Boga, vendar pa je naše srce prazno, hladno, ono ne čuti tujega siromaštva; ono je trdo kakor kamen. Pa, kako ne bi bilo toliko število lačnih in duhovno nesrečnih poleg mnogih bogatih, na videz dobrih katoličanov!

Današnji ljudje so v pretežni večini daleč od Boga. Ali Bog je še vedno milostljiv. On je naš predobri in skrbni Oče. Pripravljen je človeku pomagati, ako ga on ponižno prosi. Na žalost, pokvarjeni svet ne čuti potrebo molitve. Mnogi, takozvani moderni, pravijo, da je molitev ponižanje. Ko pa se gre za njegove osebne materialne potrebe, pa ni ponižanja. Samo pogledjmo malo na razna visoka mesta. Počakajmo samo par minut na hodniku pred raznimi oddelki na ministrstvu, banovinah, pa bomo vsak čas zagledali kakšnega „gospodeka“, ki se globoko do zemlje klanja in prosi „ponizno“ za tega in onega — seveda potom intervencije, za službo. Ko pa mu gospod šef vlije še tako malo upanja, ves vesel in poln zahvale pohiti do svojega klijenta, vesel ne samo zato, da je uspel s posredovanjem, ampak ve, da ga čaka lepo plačilo — denar.

Vprašajmo se, da li to ni ponižanje? Dragi moji, to je pravo ponižanje. Samo današnji moderni svet najde v veri vse polno napak. Ne glede na to, da li ima prav ali ne, on kritizira vero. Torej ni rešitve? Je. Mi pravi katoličanci moramo reševati svet. Ako je v nas samo malo božje ljubezni, moramo to pokazati. Ne varajmo sami sebe. Samo toliko ljubimo Boga, kolikor ljubimo bližnjega, drugače je naša ljubezen lažljiva.

Ali mi vseeno hočemo biti božji, njegovi vdani otroci. Torej moramo začeti delati za svojega bližnjega. Kako? S čim? Kje? se slišijo glasovi. — Nisem za to sposoben, laik sem, jaz ne morem nič, na katerem mestu naj začnem, odkod sredstva? Na ta način se opravičujejo mnogi in mislijo, da niso dolžni delati za dobrobit svojega bližnjega. Ljubezen vseh teh poteškoč ne pozna. Spomnimo se na svojo ljubezen. Mar nismo nikdar nič ljubili? Zagotovo vsaki med nami je nekaj ljubil. Oh, kako so nami bile takrat vse težave lahke, samo da smo lahko dosegli zaželeni cilj! Ves dan smo o tem razgovarjali — celo v snu smo o tem sanjali.

Sodelovanja v katoliških društvi, s svojim popolnim krščanskim življenjem, širjenje krščanskega tiska, knjig in časopisov, — vse to so uspešni načini za prosvetni apostolat.

Na delo za to sveto stvar! Poskusimo, pa bo šlo. Pokažimo vsaj dobro voljo. Bog more tudi brez nas boljše, ali hoče, da mi sodelujemo. Prišel je čas, ko mora vsak zaveden katoličan biti apostol. To je edini smisel in želja Katoličanske akcije, ki je povsod tako gosto zaclanjena in na delu za sveto stvar.

Bog bo terjal od nas mnogo duš. Človek se po človeku reši. Drugt so nas privedli k Bogu, a mi moramo spet druge. Vsi smo med seboj bratje in sestre. Zato moramo eden za drugega delati. In Bog, ki je naš skupni oče, bo obilno blagoslovil naš trud in tisočero njegovo plačilo ne bo izostalo!

Franc Rous
Ždrelac, Filovci.

Spodnje prečitajte in se čudite!

Sezonski delavec Bukovnik Mirko iz Adergasa pri Velesovem in njegova žena imata 13 otrok.

Oče in mati sta zavarovana za posmrtnino pri „Karitas“. Oba skupaj plačujeta mesečno 15 Din. zavarovalnine. To je razmeroma zelo nizka vsota. A čujte, kako ugodnost nudi ta nizka vsota celi družini! Ker sta oče in mati zavarovana, so brezplačno zavarovani vsi otroci v starosti od 2. do 16. leta. To se pravi, da za otroke starša ne plačujeta niti dinarja, kljub temu pa dobita po njih zavarovalnico, če kateri umrje med 2. in 16. letom starosti in sicer za otroka do 7. leta starosti 300 Din, za otroka od 7. do 16. leta starosti pa 500 Din. Če pa otrok umrje vsled kake neizgode, se staršem izplača dvojna zavarovalnina (torej 600, oziroma 1000 Din.) Ali si morete misliti večjo ugodnost?

Zavarujte se pri „Karitas“ čim prej, če hočete sebi in otrokom dobro. Obrnite se na domačega zastopnika ali na vodstvo „Karitas“ v Mariboru (Orožnova u. 8.) V Slovenski Kraljini sta zastopnika Karitas: Jožica Skalar v M. Soboti in J. Zver, tajnik posojilnice v Črensovcih.

PREKOSNICE.

Med prijateljicama.

Liza: Ka poveš na to, zavolo Zmazkove Oršike sta že dva odnoreda?

Mankica: Ja, eden je odnoro zato, ka njemi je dala košarico.

Liza: Kak je pa bilo z drugim?

Mankica: Drugi je pa odnoro zato, ka si jo je vzeo.

Plüška.

Gospod pravi dvorjenki: Andrejček, oddaj se ne boš meo kaj več od mene tožiti. Brezi zroka te ne bom več plüskao. Či bi se pa zato li spozabo, pa bi te vtegnu plüsnoti, dobiš za prvo plüsko pet dinarov, za vsako drugo pa po eden dinar.

Andrejček. Potem vas prosim, ka mi edno že zdaj date; mam najpre v krčmi dug, pa bi mi ravno — prav prišla.

Proda se

en par dobrih konjov, en konj i ena kobila v Lendavi na farofi.

„HIZICKI DOMAČOJ“

Zakoč Ivan, *Ferme du Bols Brulé*. Prečastiti g. urednik! Vu imeni Jezusa i Marije vas najprlepo pozdravim. Pozdravljam tudi svojo deco, brata, ki pred kratkim odišeo v domovino, njegovo ženo, deco i celo ves Odranci. Naročim si Novine i Marijin list. Prle sam je pri brati dobivao, zdaj pa nemam nikšega mira i veselja, ka nega Novin i Marijinoga lista. Jaz mam jako veliko veselje v tej listaj i sam je v svojij mladij letaj, kda so šče moj lübi, zdaj že pokojni oča bili širiteo, širo po našoj vesi. Zdaj pa ne morem biti brez njih. Šče ednok vas g. urednik, prav prisrčno pozdravljam.

Zver Štefan, *Ruzon par Jeandellze*. Prečastiti g. urednik! Že mi je čas, da se vam oglašim i zahvalim na vašem ljubom dari, Marijinom listi i Novinaj. Kak sam veseli, kda dobim Marijin list i si čtem od lübe Mamike Marije, priprošnjice pri nebeskom oči. Po božoj volji so me stariše zapustili. Bog njim povrni vse njihove trüde, štere so za mene pretrpeli. Ar nemam več svojih dragih starišov, se obračam k Mariji, našoj lüboj materi, ki naj obvarje mene i vse izseljence, da bi si v tujini pogübili düšo. Ka nam hasni veliko bogastvo, če je naša düša v slabom stanji, ka nam hasni lepa obleka, če je düša zamazana z grehom. Zato vas prosim vse, molite dosta za nas izseljence, posebno vam, g. urednik, se priporočamo v molitev. Zdaj vas pa ešče ednok lepo pozdravim i se vam zahvalim na rednom pošiljanji Novin i Marijinoga lista. Bog vam plačaj vse vaše trüde.

Lackovič Kristina, *á Auxillac*. Prečastiti g. urednik! Najprle vas prav srčno pozdravljam i se vam zahvalim na vaši lepji

listaj, štere vsikdar z veseljom pričaküjem, šče bole sam pa vesela, kda je v nedelo dobim i prečtem. Lübi Jezus naj vam jezerokrat poplača vse vaše trüde i skrbi, štere mate za nas izseljence. Dužni smo vsi za vas moliti, zato ka dosta düš pripelate na pravo pot z vašimi listi. Bog vas živi šče duga leta, da bi šče vnogo düš pripelali k dobromi i tolažili nas izseljence v v toj hladnoj tujini. Pozdravljam vas šče ednok, g. urednik. Pozdrave pošilam tudi svojim dragim staršom, bratom, sestram, g. duhovniki Berdeni, Zagorčovi, Lebarovim, Džiranovim, Lizinim i celoj vesi Hotizi.

Mesarič Ivan i Krauthaker, *á Servenay, iz Bratonec*. Prečastiti g. urednik! Z mojimi prvimi rečmi vam želem od Boga i Blažene Device Marije lübo zdravje, ka bi nam ležej pomagali z našimi listi. Kelko lepoga pišejo i glasijo Novine i Marijin list. Že mi štrto leto blüzi ide, kak sam v Franciji i sam vsikdar naročnik teh naših listov. Naznamim vam, da sva s pajdašom pri poštenom gospodi, ka se lejko pove od njega, ka je pravi katoličan, kakših se v tom kraji Francije malo najde. Že dugo sam pri njem, pa nikdar ne šče zamüdo svetka, ka ne bi šo z ženov i malov decov k sv. meši. Tüdi müva s pajdašom ideva vsako nedelo k službi božoj. Ali človek je žalosten, kda vidi, kak je cerkev velka, ali na žalost prazna. Po večini so same ženske v cerkvi, možkov pa 5 do 10. Či ji 10 je, je že dosta. Zato je za našo mlajino velki bič, kda pride v tujini k takšemi verti, ki na Boga i na cerkev nikaj ne da i ki pravi, kda ma pun bankaš, ka je to njegov bog. Vnogi stariš bi se ešče bole razjokao, kda

Odgovor na naš poziv dimnikarom i občinam.

D. Lendava, 3. III. 1939.

Visoko spoštovani g. urednik! Vsakokrat ko prejemam „Novine“ v roke, jih rad prečitam radi domačih novic. Med drugim sem tudi prečital članek — Pošetanje rorov — ki je bil na 3. strani z dne 5. t. m. objavljen.

G. urednik; dovoljujem si glede na to nekoliko vrstic sporočiti: Na podladi novega obrtnega zakona, ki velja za celo kraljevino Jugoslavijo, je moral takrat za vsako banovino ban predpisati nov pravilnik za področje svoje banovine. Tako je tudi takrat predpisal ban za dravsko banovino torej leta 1932, meseca novembra. Pri osnutku tega pravilnika sem imel tudi priliko sodelovati. Lahko si je misliti, kako težko je bilo to delo; ako ravno je dal sam obrtni zakon že glavne smernice — vendar so bili do takratni predpisi posameznih krajin po vsem različni.

N. pr. naša Slovenska Krajina je imela bivše Madjarske predpise, del bivše Koroške zopet svoje, Kranjska svoje, Štajerska svoje i. t. d. Z novim pravilnikom je to postalo vse enotno. Banska uprava je pred redakcijo pravilnika zaslišalarazne korporacije kakor T. O. J. zbornico združenja stavbenikov in podobne. Nekaj se je oziralo tudi na modifikacijo v sosednih državah, z katerimi je bila svoječasno banovina strnjena.

V pravilniku je tudi odstavček, ki se glasi: kjer je bilo tako čiščenje v navadi še pogostejše kakor vsaka dva meseca, sme pristojna oblast po zaslišanju prizadetih občin in združenja dimnikarjev to naprej obdržati. V splošnem pa so določeni roki

njemi dete odhaja od doma, če bi znal, k kakšemi gospodari pride. Doma je bilo pri dobrih starišaj, ali takše nikdar nazaj ne pride. — G. urednik, šče ednok vas oba s pajdašom najlepše pozdraviva.

Marija Frumen, *Versalles, z Petanjec*. Častiti gospod! Najprle se vam prav lepo zahvalim na vašem rednem pošiljanji Novin i Marijinoga lista, šteriva lista ste mi pošiljali skoro pet let. Bog vam plačaj za vaš trüd. — Častiti gospod urednik, jako mi je žao, da vam dnes morem pisati, da nemorem biti vaša naročnica. Ali mislim, da ednok pa pride tisti den, da bom si je opet lah-

čiščenja i tudi predpisani cenik za navadna dela, dočim so v gostiščih, kavarnah, zavodih, pekarnah i podobnih obratih cene prepuščene po dogovoru in je za taka dela minimalni neobvezni cenik, vendar ga oblasti več ali manj upoštevajo, ker je strokovno izdan.

V letu 1936. pa so za podeželske vasi zlasti za kmečke sloje i male obrtnike nastale spremembe.

Ban za dravsko banovino je namreč predpisal spremembo pravilnika s tem, da je črtal nekatere odstavke i jih spremenil. Za kmečke hiše i hiše malih obrtnikov določi požarno policijska komisija, ki pri vsakem letnem pregledu nedostatkov določi tudi roke čiščenja. Tako so n. pr. odprte kuhinje i odprti dimniki vsake tri mesece ostali v veljavi, dočim za zaprte dimnike i kurilne naprave določi požarna komisija. Daljših rokov komisija ni nikjer odobrila kakar na dva meseca, ker je tako čiščenje potrebno, za katerega sami župani dobro vedo, saj se je v več naših občinah obdržalo celo mesečno čiščenje, seveda po sporazumu dimnikarja i prizadetih občanov, ki so popolnoma z načinom zadovoljni.

Vse občine kakor dimnikarski mojstri so dobili od banske uprave določbo glede požarnih ogledov, da je to važno poslovanje i morajo vsi člani imeti zavest, da se gre za javno požarno varnost.

Kar se tiče lesenih dimnikov smo po večini v naši Slov. Krajini podali izjavo, da ne odgovarjamo za to delo i smo ga opustili. Štedilniki pa, ki so v

ko naročila. Najbole mi je žao za Marijin list. To je te list, ka mi je dao te lepe vzglede i zednim pozvanje v samostan. Zato želem, da bi si je vsaki izseljenec naročo, da človeka na dobroj poti obdrži samo dobra knjiga, kajti dragi starši so predaleč, da bi nam davali dober vzgled. Častiti gospod, naročnino bom vam v kratkom časi poravnala. Od dnes naprej mi ne pošilajte več Novine i Marijin list v Francijo, ar drugoga marca idem domo, nego pošilajte mi je domo. Šče ednok se vam prav lepo zahvalim na vaši listaj i prav lepo vas pozdravljam v Jezusi i Mariji.

zgradbah v katerih vrši dimnikar svoje posle bodisi, da so v kuhinji ali v sobi, (ker se povsod na njih kuha) podvržejo čiščenju po dimnikarju i to v določenem roku.

Kjer so pa res taki siromaki, da nimajo ne zemlje i mogoče ne ljubega zdravlja, s katerim bi si zaslužili najpotrebnejše, tam bo pa tudi količkej pravičen dimnikar to upošteval. Takih slučajev imam precej.

Je pa na žalost ravno tam, kjer so bolj premožni, plačilo večkrat težje dobiti i bolj z godrnjanjem in kritiko.

Pri spremembi pravilnika so bili na podeželju dimnikarji že itak prikrajšani s tem, da jim je banska uprava znižala cenik za 25%. Akoravno so se med tem gospodarske razmere vsaj znatno poboljšale, a javne datjave i druge nabave znatno podražile, je cenik še vedno zmanjšan.

Vsi zainteresirani krogi bi morali imeti pred seboj v prvi vrsti javno požarno varnost, kakor v splošnem tudi upravičeni obstoj dimnikarjev, ki to naporno službo vršijo.

S spoštovanjem vedno udani

VIKTOR MAJZELJ,
dimnikarski mojster
Dolnja Lendava.

Spomlad prihaja — opozorilo našim izseljencem.

Sdomlad je pred durmi. Vse stvarstvo bo začutilo novo, mlado življenje. Pozabljen bo hudi mraz, ki nam je bil tolikokrat neprijeten, pozabljeno bo vse hudo, ki je z zimo združeno. Posijalo bo toplo sonce, sonce sreče i božjega blagoslova.

Ali ste že opazili, kako se na pomlad vračajo ptice, ki jih je kruta zima pognala na topli jug. Vračajo se iz daljših tujih krajev tja, kjer so zagledali luč sveta, kjer so jih stari vzredili, kjer so napravili svoj prvi polet. Pod rodni krov jih je spet prignalo njihovo ptičje srce.

Kolikšno nasprotje z našim nardom. Komaj začutijo daljni dihi pomladi, že začno polniti svoje košare. Kruta usoda jih žene v daljni svet, da si tam zaslužijo trdi vsakdanji kruh. Veliko jih je, ki so si pred odhodom gradili palače v oblake, oblaki so se razpršili i ostalo je golo razočaranje. Tujna jim ni mogla nuditi tega, kar so od nje pričakovali.

In spet se vračajo, vsi izmozgani i izmučeni. Toda žalibog, v zadnji minuti, skoro bi rekeli, jih je mnogo, ki postanejo žrtve raznih potniških agentov.

S teškimi košarami prihajajo na postaje. Že po obrazih i po njihovi zunanosti se vidi, da so delavci — tujci. In ti, ubogi izmozgani i izdelani, postajajo žrtve nesramnih agentov. Prej ali slej so spoznali, komu so padli v roke, toda spoznanje je prepozno i obžalovanje brezpomembno.

Da se tega postopanja reši naše ljudi, je edina jugoslovenska agencija v Franciji i Parizu ustanovila poseben urad za naše delavstvo. Tu so vam, delavci, ki si iščete kruha v Franciji, na razpologo vse informacije za potovanja. Tu se boste počutili kot doma, tu boste postreženi v domačem jeziku.

Naš namen je, očuvati delavstvo pred goljufijo drhaljo raznih agentov. Zato pa vse delavstvo, ki delaš v Franciji: za vse informacije glede potovanja v domovino, se javi le na addresso: Putnik, 18. rue de la Michodière, Paris II.

SENO najboljšje 45 Din meter. Dobi se na KRAPJI, hišna števil. 1.

Vino in sadjevec, prvovrstno, sortirano od 60 litrov naprej razpošilja: Posestvo „GRIC“ pri Mariboru.

Prodaj posestvo

15—20 oravov.

Sp. Velovlak 21, p. Moškanjci.

Cepleno trsje raznovrstne sorte se kupi ugodno pri FRANCU SERSEN v VERŽEJU, banovinsko odobreni trsnici. Cena po dogovoru.

25 metrov kalanih jaošovih drv je k odaji. na Gredaj Poizve se pri Horvat Jožefi, Grede 139, p. Črensovci.

Dekletam, katera gredo v mesta...

Povsod je lepo, a najlepše doma, kdor ga ima. Pravi pregovor. Najboljše bi bilo, ko bi naša dekleta ostala za vedno doma na vasi.

Čisti zrak, zdrava hrana, delo v naravi, življenje družinske svobode, nemoteno vršenje verskih dolžnosti v mili vaški cerkvi. Vse to so pogoji prave sreče na vasi.

No, izza vsega tega večinoma kmečka dekleta sanjajo o tem, da gredo v mesto, kjer bodo služila, zasluživale i živele po „gospocko“. Bile so slučajno v mestu ob priliki kakšne slovesnosti, ali radi kakšnega drugega posla. Mestni vrvež, bogato oblečeni ljudje, lepe asfaltirane ulice, bogate izložbe trgovin, kino s svojimi reklamami, električna svetloba, brezbržno življenje mnogih v mestu, vse jih je omamilo. Že vnaprej zamišljajo, kako lepe bi izgledale v lahkih oblačilih po najnovejši modi, s svilenimi nogavicami, lakiranimi ali žametnimi čevlčki, s kapico ali klobučkom na glavi. Kot prave dame bi izgledale, da

ne govorim še o taški pot pazduho. In morda jih je celo mimogrede tudi kakšen brezposelni možki nagovoril s sladkimi besedami. Z eno besedo: v mestu mislijo, da najdejo srečo. Kmečka hiša in kmečko delo je postalo takšnim dekletam celo gnusno — neznosno. V mestu, mislijo, da bodo manj delale i več uživale — pa prosijo stariše, naj jih puste v mesto. Ne vedo, sirote, da mesto kvari in požira mladost. Ne vedo, koliko deklet njihovih let leži po bolnišnicah od jetike i kakšne druge, morda celo nalezljive bolezni. Ne vedo, da so mnoge od njih prave sužnje v hiši, v kateri služje, ali na delu, kjer delajo. Sužnje z düšo i telesom. Ne vedo one za tolike brezposelne, lačne, obupane, izkoriščene, katere jokajo za izgubljeno poštenostjo (ali prepozno...!), za pozabljeno rojstno hišo, — katere umirajo kot prave mučenice...

Kaj pa naj storimo proti tem nezdravim željam takšnih deklet, katerim je, kakor oni ovčici, o kateri pripoveduje Kristus, ki je njihov hlev preozek i ki iščejo svobode, popolne svobode, le čim dalje od oči svojih starišev i hiže.

Jaz mislim, da bi bilo še najboljše zdravilo: preobraziti vsako vas v lepi, urejeni kraj z vsemi dobrimi prednostmi mesta, v kolikor je to mogoče, a izključiti slabe strani. Moramo malo več paznje dati našim hišam, da nam bodo lepe i zdrave, da imamo dobre poti i ceste, da se ustanovijo v vsaki večji vasi ali občini katoliške prosvetne organizacije za možke i ženske, treba obdržavati predavanja, prirediti razne igre, kino-predstave i zdrave zabave.

Vse to bi pomoglo, da dekleta preveč ne misle na mesta. In vse to ne bi bilo težko izpelati, ako bi se bila vodila malo večja briga od merodajnih činiteljev za pravi kmečki napredek.

Nasprotno pa se malokdo zanima za dobrobit i napredek kmečkega stanu. Resnica pa je tudi to, da bodo tudi ob največjem napredku vasi, mesta zmeraj potrebovala kmečkih deklet, da po mestih delajo prav posebno kot služkinje ali delavke v tovarnah. In spet ona dekleta, katera hočejo, da se nekaj več nauče, kakor jim je to mogoče naučiti se na vasi, morajo v večja mesta. Kako lepo bi bilo, ko bi vsa ta dekleta, učenke,

služkinje ali delavke, našle v mestih novo krščansko obitelj, katera bi pazila na nje, jih vzgajala, čuvala i branila ter poučavala ali pomagala v nauku.

Za ona dekleta, katera tako odidejo v mesto, obstoji že prek 40 let po mnogih državah „Mednarodno društvo za zaščito deklet“. Središče tega društva je v Freiburgu v Švici. Cilj društva pa je: Ščititi dekleta v vsakem stanu. Mi Slovenci imamo v Ljubljani že takšno društvo, katero lepo napreduje, ima vidne uspehe i že ima svoj glasnik.

Dobro bi bilo, da se podobna društva ustanovijo po celi naši lepi domovini i sprejmejo pravila „Mednarodnega društva za zaščito deklet“ ter da ta društva bodo povezana med seboj i tudi z zunanjimi središči, da bi tudi pri nas ta zamisel postala vedno bolj razširjena, krepkejša i uspešnejša, kakor je že pri drugih narodih.

In takrat bi starši tudi po naših vaseh imeli manjše skrbi za svoje hčerke, katere gredo v službo.

Franc Rous

Zdrelac — Filovci.